

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

H) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 4.

ÅREN

1871—1875.

BLEKINGE LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Under perioden hafva Blekinge läns *gränser* emot Skåne och Småland icke undergått förändring. Länets ytvidd utgör alltså fortfarande 25,3473 kvadratmil fastland, öar, holmar och skär, samt 1,0418 kvadratmil sjöar och vattendrag.

I länet finnas tre *städer*: Karlskrona, Karlshamn och Sölvesborg samt två *köpingar*: Ronneby och Kristianopel. Städerna hafva egen jurisdiktion och stapelstadsrätt. Köpingarne deremot ligga under landsrätt och lyda i afseende på handel och handtverk under Karlskrona, hvarest köpingarnes handlande och handtverkare hafva borgarerätt.

I *kyrkligt* hänseende tillhör länet Lunds stift och är indeladt i tre prosterin och tjugutre pastorat, samt omfattar trettio två kyrkosocknar och tre stadsförsamlingar, jemte amiralitetsförsamlingen i Karlskrona.

Genom nådiga bref af den 27 Mars 1872 och den 2 Maj 1873 har Kungl. Maj:t förordnat, att norra delen af Asarums församling, eller hemmanen N:ris 112 och 113 Aborrimåla, N:o 96 Askaremåla, N:o 124 Bengtsboda, N:o 103 Dannemark, N:o 95 Elmta, N:ris 97 och 98 Grinsmåla, N:o 106 Gyngamåla, N:o 102 Hjularemåla, N:o 114 Hoffmansbygd, N:o 94 Norra Hoka, N:o 110 Humlemåla, N:ris 119 och 120 Härnäs, N:o 122 Högaböke, N:o 99 Ihre, N:o 127 Knaggalid, N:o 121 Kulla-

måla, N:o 115 Ledesmåla, N:o 100 Ljungsjömåla, N:o 101 Loberget, N:o 109 Langeboda, N:o 126 Pieboda, N:o 104 Påkamåla, N:o 105 Ringamåla, N:o 123 Rumpeboda, N:o 116 Stensmåla, N:ris 128 och 129 Suskull, N:ris 107 och 108 Svansjömåla, N:o 111 Tranemåla, N:o 125 Ysnamåla och N:ris 117 och 118 Öjamåla, skall, under benämning Ringamåla församling, skiljas från och utgöra annex till återstående delen af Asarums socken, såsom moderförsamling, samt att en komminister skall anställas i pastoratet med boställe inom Ringamåla församling. Utbrytningen af den nya församlingen från Asarums församling kommer likväl icke att ega rum förr än kyrka blifvit uppförd, och om platsen, der kyrkan bör uppföras, hafva församlingsboarne icke blifvit eniga, utan är frågan derom, efter anförda besvär, beroende på pröfning. Af hemmanet Gyngamåla har $\frac{17}{64}$ mantal blifvit inköpt till boställe åt komministern, men denna befattning är ännu icke tillsatt.

Länet är indeladt i *judicielt* hänseende uti fyra domsagor, Östra, Medelsta, Bräkne och Listers, hvarje domsaga omfattande ett härad, samt i *kameralt* och *administrativt* hänseende uti två fögderin: östra fögderiet, omfattande Östra och Medelsta härad och Vestra fögderiet, omfattande Bräkne och Listers härad, äfvensom uti nio länsmansdistrikt.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-22.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Innevånare.....	2.
3. Näringar.....	5.
4. Kommunikationsanstalter och varubyten.....	8.
5. Kameralförhållanden.....	12.
6. Politi.....	15.
 Tabellbilagor	 23-33.
Tab. N:o 1. Folkmängd.....	23.
Tab. N:o 2. Jordbruk.....	23.
Tab. N:o 3. Boskapsskötsel.....	24.
Tab. N:o 4. Skogshushållning.....	24.
Tab. N:o 5. Dödade rofdjur.....	24.
Tab. N:o 6. Af rofdjur dödade husdjur.....	24.
Tab. N:o 7 a. Bruk, fabriker och manufaktur-inrättningar, år 1875.....	25-26.
Tab. N:o 7 b. Handtverkare och idkare af annan näring, år 1875.....	27.
Tab. N:o 8. Allmänna vägar, gästgifverin och skjutsning.....	28.
Tab. N:o 9 a. Sjöfart, år 1875.....	28.
Tab. N:o 9 b. Handel, år 1875.....	29.
Tab. N:o 10 a. Hemman och jordlägenheter m. m. å landsbygden, år 1875.....	29.
Tab. N:o 10 b. Jordområde och egendomar i städerna.....	30.
Tab. N:o 11. Laga skiften, åren 1871-1875.....	30.
Tab. N:o 12. Stats- och riksgäldsmedel, åren 1871-1875.....	31.
Tab. N:o 13. Sparbanker.....	32.
Tab. N:o 14. Fattigvården.....	33.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

H) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 4.

ÅREN

1871—1875.

BLEKINGE LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet.

Under perioden hafva Blekinge läns *gränser* emot Skåne och Småland icke undergått förändring. Länets ytvidd utgör alltså fortfarande 25,3473 kvadratmil fastland, öar, holmar och skär, samt 1,0418 kvadratmil sjöar och vattendrag.

I länet finnas tre *städer*: Karlskrona, Karlshamn och Sölvesborg samt två *köpingar*: Ronneby och Kristianopel. Städerna hafva egen jurisdiktion och stapelstadsrätt. Köpingarne deremot ligga under landsrätt och lyda i afseende på handel och handtverk under Karlskrona, hvarest köpingarnes handlande och handtverkare hafva borgarerätt.

I *kyrkligt* hänseende tillhör länet Lunds stift och är indeladt i tre prosterin och tjugutre pastorat, samt omfattar trettio två kyrkosocknar och tre stadsförsamlingar, jemte amiralitetsförsamlingen i Karlskrona.

Genom nådiga bref af den 27 Mars 1872 och den 2 Maj 1873 har Kungl. Maj:t förordnat, att norra delen af Asarums församling, eller hemmanen N:ris 112 och 113 Aborrimåla, N:o 96 Askaremåla, N:o 124 Bengtsboda, N:o 103 Dannemark, N:o 95 Elmta, N:ris 97 och 98 Grimsmåla, N:o 106 Gyngamåla, N:o 102 Hjulemåla, N:o 114 Hoffmansbygd, N:o 94 Norra Hoka, N:o 110 Humlemåla, N:ris 119 och 120 Härnäs, N:o 122 Högaböke, N:o 99 Ihre, N:o 127 Knaggalid, N:o 121 Kulla-

måla, N:o 115 Ledesmåla, N:o 100 Ljungsjömåla, N:o 101 Loberget, N:o 109 Langeboda, N:o 126 Pieboda, N:o 104 Påkamåla, N:o 105 Ringamåla, N:o 123 Rumpeboda, N:o 116 Stensmåla, N:ris 128 och 129 Suskull, N:ris 107 och 108 Svansjömåla, N:o 111 Tranemåla, N:o 125 Ysnamåla och N:ris 117 och 118 Öjamåla, skall, under benämning Ringamåla församling, skiljas från och utgöra annex till återstående delen af Asarums socken, såsom moderförsamling, samt att en komminister skall anställas i pastoratet med boställe inom Ringamåla församling. Utbrytningen af den nya församlingen från Asarums församling kommer likväl icke att ega rum förr än kyrka blifvit uppförd, och om platsen, der kyrkan bör uppföras, hafva församlingsboarne icke blifvit eniga, utan är frågan derom, efter anförda besvär, beroende på pröfning. Af hemmanet Gyngamåla har $\frac{17}{64}$ mantal blifvit inköpt till boställe åt komministern, men denna befattning är ännu icke tillsatt.

Länet är indeladt: i *judicielt* hänseende uti fyra domsagor, Östra, Medelsta, Bräkne och Listers, hvarje domsaga omfattande ett härad, samt i *kameralt* och *administrativt* hänseende uti två fögderin: östra fögderiet, omfattande Östra och Medelsta härad och Vestra fögderiet, omfattande Bräkne och Listers härad, äfvensom uti nio länsmansdistrikt.

Länet tillhör i afseende å *bergshandteringen* Södra bergmästaredistriktet och med hänsyn till *skogsvården* Södra skogsdistriktet.

Beträffande *tullväsendet* är länet fördeladt uti tre tullkammaredistrikt, lydande under Sydöstra tulldistriktet.

I fråga om *helso- och sjukvården* är länet numera deladt uti tre provincial-läkaredistrikt.

Kungl. Maj:t har nemligen uti nådig skrifvelse af den 2 Oktober 1874 dels förordnat, att den ena af de vid 1874 års riksdag beviljade tvenne provincial-läkarelöner skulle anslås åt en provincial-läkare inom mellersta delen af Blekinge län, med tjenstedistrikt af Hjortsberga, Förkärila, Listerby, Edestads, Backaryds och Ronneby socknar, jemte Ronneby köping inom Medelsta härad, samt Hoby och Öljuhults socknar inom Bräkne härad och med station i Ronneby köping, der distriktets innevånare borde åt honom anskaffa och underhålla lämplig, af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande godkänd bostad, och dels i sammanhang härmed förklarar, att återstoden af Medelsta härad, eller Nättraby, Fridlefstads, Sillhöfda, Tvings och Eringsboda socknar, fortfarande skulle tillhöra Karlskrona provincial-läkaredistrikt, samt öfriga socknar af Bräkne härad eller Hellaryds, Åryds och Asarums socknar jemte en del af Mörrums socken, fortfarande skulle vara förenade med återstoden af Sölvesborgs nuvarande provinciallykaredistrikt.

Vid ett af de för ändamålet hållna sammanträden hafva innevånarna i nya provincial-läkaredistriktet till bostad åt läkaren inköpt en fastighet i Ronneby köping, och, sedan densamma blifvit såsom boställe godkänd, är provincial-läkaretjensten vorden den 3 December 1875 tillsatt.

Med afseende å *militärväsendet* äro inom länet förlagda: i Karlskrona dels ena afdelningen af Kungl. flottan och dels Kungl. Marin-regementet samt å landsbygden de till flottans station Karlskrona hörande sex båtsmanskompanin. Kungl. Marin-regementet, som från 1872 års början öfverflyttats från sjö- till landtförsvaret, lyder, enligt Kungl. Maj:ts nådiga bref af den 19 April 1872, under första militärdistriktet.

I *Riksdagen* utser länet fyra ledamöter till första och sex ledamöter till andra kammaren.

Länet utgör ett *landstingsområde*.

Utom den af länets Kungl. Hushållningssällskap utgifna tidsskrift, hafva under perioden endast följande, länet rörande *arbeten från tryck* utkommit, nemligen: ett blad af topografiska korpsens karta öfver Sverige, med titel Lessebo, utgifvet 1871 och omfattande jemväl en liten del af Blekinge; en afhandling af adjunkten vid Karlskrona högre elementar-läroverk B. O. Oléen, om Mörrums laxfiske, tryckt 1871, och en afhandling af

adjunkten vid samma läroverk H. G. Falk, om Östra Blekinges laf-flora, tryckt 1874.

I den administrativa och kyrkliga indelningen förefinnas vid periodens slut följande *oregelbundenheter*:

att 6 $\frac{1}{8}$ mantal af Mörrums socken, nemligen tio skattehemman Vekerum, om 5 $\frac{1}{2}$ mantal, och frälsehemmanet $\frac{5}{8}$ mantal N:o 1 Räfabygget höra till Bräkne härad, men öfriga delen af samma socken till Listers härad; samt att de Ljungby sätesgård i Kristianstads län underlydande hemmanen Ynde N:o 28, $\frac{5}{8}$ mantal, N:o 29, $\frac{1}{6}$ mantal, och N:o 30, $\frac{3}{8}$ mantal, och hemmanet Vallje, N:o 31, $\frac{2}{3}$ mantal, i kyrkligt hänseende höra till Sölvesborgs landsförsamling, men i judicielt och administrativt hänseende deremot till Villands härad och tingslag af Kristianstads län.

Såsom anmärkningsvärda torde jemväl böra antecknas följande förhållanden:

Ön Hanö, som i äldre jordeböcker upptagits såsom skattlagd under egendomen Sölvesborgs slott, men i 1872 års nya jordebok för länet blifvit upptagen såsom särskildt hemman, om $\frac{1}{4}$ mantal, lyder under Sölvesborgs landsförsamling, ehuru dess läge utanför Mellby sockens strand kunde berättiga till antagandet, att ön hörde till sistnämnda socken.

Innevånarna å ön hafva också gjort framställning om, att densamma skulle underläggas Mellby socken, men genom nådigt bref af den 31 Oktober 1871 har Kungl. Maj:t funnit berörda framställning icke till någon åtgärd föranleda.

Hemmanen N:ris 1, 2, 3, 4, 6 och 7 Silletorp, om tillsammans 2 $\frac{5}{12}$ mantal, och hemmanet N:o 1 $\frac{3}{8}$ mantal Foglasång, äfvensom hemmanen N:o 1 och 2 Elmtamåla, om tillsammans $\frac{19}{24}$ mantal, och hemmanet N:o 1 $\frac{1}{2}$ mantal Klemitsmåla, hvilka i så väl kyrkligt som kameralt hänseende höra till Lösens socken, äro likväl derifrån skilda, hemmanen Silletorp och Foglasång genom Augerums socken, samt hemmanen Elmtamåla och Klemitsmåla genom Ramdala och Augerums socknar.

I enahanda afseenden höra hemmanen Erkilsmåla och Holmamåla, om $\frac{1}{4}$ mantal, hvarterda, till Fridlefstads socken, Gjö $\frac{5}{8}$ mantal till Edestads socken och Hästö $\frac{5}{8}$ mantal till Augerums socken; men dessa hemman äro dock skilda från öfriga hemmanen i de socknar, de tillhöra, hemmanen Erkilsmåla och Holmamåla genom omgifvande delar af Sillhöfda och Rödeby socknar, hemmanet Gjö genom mellanskjutande delar af Listerby socken och hemmanet Hästö genom en inskjutande del af de till Karlskrona stad lydande egor.

Beträffande länets *naturbeskaffenhet* är ej något att tillägga utöfver hvad härom i äldre femårsberättelser finnes meddeladt.

2. Innevånare.

Tab. N:o 1. I tabellen N:o 1 redogöres för länets *folk-mängd*, i enlighet med husförhørs- och mantals-längderna, och för antalet af dem, som varit frie från mantalspenningar, äfvensom för utskriftningsmanskaptet och de vid mönstringarna godkände beväringsspligtige.

Mantalslängderna, med hvilka husförhörslängderna i det närmaste öfverensstämma, utvisa, att den mantalskrifna befolkningen, som år 1870 utgjorde 125,245 personer, för hvarje år af perioden ökats, så att densamma år 1875 uppgick till 130,686 personer, deraf 23,673 personer hörde till städerna och 107,013

personer till landsbygden. Af sistnämnda antal belöpte sig 60,213 personer på Östra och Medelsta härads fögderi, samt 46,800 personer på Bräkne och Listers härads fögderi. Folk-mängden i hela länet, efter mantalslängderna, har alltså under perioden ökats med 5,441 personer, ett så mycket mera anmärkningsvärdt förhållande, som folk-mängden under sista femårsperioden ökades med endast 1,365 personer.

I förhållande till land och stad har till folkökningen bidragit, landsbygden med 5,193 personer och städerna med 626

personer, deraf Karlshamn med 582 och Sölvesborg med 44 personer. Karlskrona, som år 1870 hade en folkmängd af 16,421 personer, men år 1875 endast 16,043 personer, har deremot under perioden minskat folkmängden för länet i sin helhet med 378 personer. Till denna folkmängds-minskning, hvilken är att hänföra till åren 1872 och 1873, har den omständighet hufvudsakligen bidragit, att det i staden förlagda Kungl. Marin-regementets indragning under dessa år egt rum, hvilket haft till påföljd att det indragna manskapet för sin utkomst afflyttat till andra orter, der de mantalsskrifvits.

En omständighet, i fråga om Karlskrona folkmängd, torde jemväl böra framhållas, nemligen att för år 1871 folkmängden, enligt husförhörlängderna, endast uppgick till 16,234 personer, då densamma, enligt mantalslängderna, utgjorde 16,458 personer. Den mantalsskrifna befolkningen öfversteg alltså till antalet den i husförhörlängderna upptagna med 224 personer.

Anledningen till denna olikhet uppgifves af presterskapet vara den, att en mängd personer, utan att hafva för kyrkoskrifning gjort anmälan hos eller aflemnat inflyttningsbevis till presterskapet, på uppgiften om innehafvande tjänster uti staden, eller att de eljest tillhörde kommunen blifvit för ifrågavarande år antingen mantalsskrifna såsom tjenare hos uppgifna personer eller ock uppförda i mantalslängderna såsom tillkomna.

Uflyttningar till Amerika, Tyskland och Danmark hafva under perioden egt rum, dock endast till obetydlig mängd. De till Tyskland afflyttande afföras emedlertid icke ur husförhörlängderna, enär de för sin legitimation endast behöfva frejdetyg, och qvarstå dessa personer alltså att öka folkmängden, då den efter dessa längder beräknas.

Öfver antalet af *fastigheter* inom länet, hvilka under perioden varit i *utländske mäns ego*, äfvensom öfver fastigheternes taxeringsvärden lemnas följande uppgift:

Härad och socken.	Egarens namn och hemort.	Egendomens namn.	Nummer.	Mantal.	Af Pröfnings-komitéen fastställt värde.	
					Å jordbruksfastighet.	Å annan fastighet.
Östra h:d.					Kr.	Kr.
<i>Jemjö socken.</i>	Landtbrukaren J. H. E. Wandel från Holstein	Kräkerum.	6	$\frac{5}{10}$	15,000	—
<i>Lösens s:n.</i>	Landtbrukaren A. Herting från Danmark	Oljersjö.	1,2	$1\frac{1}{2}$	46,000	—
<i>Augerums s:n.</i>	Civil-ingenjören L. Kauffman från Bendsburg i Holstein	Mölletorp.	1,2,3	$\frac{1}{10}$	35,000	—
Medelsta härad.						
<i>Sillhöfda s:n.</i>	Landtbrukaren C. Witte från Mecklenburg	Spetsamåla.	1	$\frac{7}{18}$	11,000	—
Bräkne h:d.						
<i>Hoby socken.</i>	Landtbrukaren Steffen Funness från England	Hoby.	4	$\frac{5}{18}$	18,000	—
		Evaryd.	4	$\frac{5}{18}$	5,000	—
		d:o	6	$\frac{5}{18}$	15,000	—
		d:o	7	$\frac{5}{18}$	5,000	—
		d:o	8	$\frac{5}{18}$	9,500	—
		d:o	9	$\frac{5}{18}$	9,500	—
		d:o en qvarn.	—	—	—	8,000
		Hoby.	2	$\frac{5}{18}$	18,000	—
		Mörtjuk.	1	$\frac{5}{18}$	6,000	—
		d:o	3	$\frac{5}{18}$	6,000	—
Listers h:d.						
<i>Gemajö s:n.</i>	Brucksegaren Mamroth från Berlin	Holje.	3	$\frac{1}{18}$	4,700	—
		d:o	—	—	—	148,800
		ett jernbruk.	—	—	—	—
		Holje.	1	$\frac{1}{18}$	6,800	—
		d:o	4	$\frac{3}{18}$	7,700	—

Af dessa fastigheter har Holje bruk, som förut egts af ett utländskt bolag, hvilket haft disponent på platsen, under sistlidet år försålts till ett svenskt bolag. Egarne till öfriga, å uppgiften upptagna, fastigheter hafva, med familjer, varit derå bosatte. Jordbruket vid samtliga fastigheter är väl häfdadt och förhållandet till underlydande vitsordas såsom särdeles godt. Vid egendomen Hoby, eller, såsom den benämnas, Hobykulle, har afverkning och utskjeppning till England af skog egt rum, dock anses egendomen derigenom icke hafva undergått någon synnerlig värdeförsämring.

Helsotillståndet inom länet under perioden har i allmänhet varit godt. Endast mindre, partiela, epidemier af koppor, messling, gastriska och nervfebrar hafva tidtals varit gängse.

Skismatiska rörelser, som påkallat bildandet af särskilda församlingar, hafva icke förekommit. Den i senaste femårsberättelsen omförmälda, religiösa verksamhet, hvilken i Karlskrona utöfvats af personer, tillhörande den så kallade metodistiska episkopalkyrkan och som utgått från och hufvudsakligen bekostats af denna kyrkas bekännare i Nord-Amerikas Förenta stater, har under perioden fortgått så väl inom Karlskrona stad, som å kringliggande landsbygd, serdeles inom Lösens, Ramdala och Jemjö socknar. Antalet personer inom Karlskrona, som anslutit sig till denna läromening, har under perioden ej obetydligt tillvuxit och utgjorde vid 1875 års slut 186. Emot föreningen, eller dess medlemmar, har, med hänseende till det religiösa förhållandet, anmärkning icke förekommit.

Några *särskilda, administrativa förfoganden* för innevånare, hvilka tala främmande språk, hafva icke påkallats.

Byggnadssättet har under perioden icke undergått någon synnerlig förändring. Boningshusen äro till öfvervägande delen uppförda af trä, med en, till två våningar. Uthusen äro jemväl bygda af trä, dock förekomma på flere ställen sådana, uppförda af gråsten med murbruk.

Allmogens klädedrägt närmar sig allt mera till likhet med stadsinnevånarnes. Den gamla, så kallade Blekingesdräkten har nästan helt och hållet försvunnit ur bruk.

Allmogens födoämnen äro i allmänhet desamma, som under föregående perioder, dock hafva den högre betalningen för jordens produkter och den betydligt ökade arbetslönen möjliggjort för så väl den jordbrukande, som öfriga arbetande befolkningen anskaffandet af bättre och kraftigare födoämnen, hvilket hufvudsakligen visat sig i ett rikligare användande af kött och fläsk till det dagliga lifsuppehållet.

Bruket af spritdrycker har möjligen något aftagit; hvar emot förbrukningen af vin och maltdrycker synbarligen tilltagit, ehuru de under perioden härom utfärdade författningar utöfvat ett hämmande inflytande på den öppna försäljningen.

Omtanken för *renlighet och bekvämlighet* är i ständigt tilltagande.

Uti *folknöjena*, hvilka mera sällan förekomma, har icke under perioden inträdt förändring.

För de inom länet befintliga *sockenbibliotek* redogöres uti nedanskrifna, tabellariska uppgift:

Församling.	Antal band.	Anmärkningar.
Kristianopol	205	Församlingen bidrager numera ej till biblioteket. Årlig afgift för boklån 25 öre personen.
Torrum	—	Bokförrådet obetydligt. Icke något bidrag af socknemännen.
Jemjö	—	Det i nästföregående femårsberättelse omförmälda bokförråd i hvarje af dessa församlingar finnes antagligen kvar, men anlitas icke.
Ramdala		
Lösen	270	Kommunen bidrager till bibliotekets underhåll med 50 kronor årligen. År temligen flitigt anlittadt.
Augerum	—	Bokförrådet obetydligt. Det af församlingen vid kyrkostämman den 10 Maj 1868 till inköp af böcker anslagna, årliga belopp 50 kronor har ej användts för afsedda ändamålet.
Sturkö	60—70	Bildadt i början af år 1875. Kungl. Hushållningssällskapet har bidragit med 25 kronor. Läs-afgiften 2 kronor årligen.
Rödeby	287	Församlingen lemnar ej vidare bidrag än 6 kronor 80 öre årligen för inköp af tre tidskrifter. Biblioteket anlitas mindre nu än förr, dels emedan böckerna deri äro af många lästa och dels emedan hägen för läsning öfverflyttats på allmänna tidningar, tidskrifter m. m., hvilka genom prenumeration äro mycket allmänt spridda inom hemmen i församlingen.
Fridlestad	378	Samma anmärkningar, som om biblioteket i Rödeby församling.
Sillhöfda	60—70	Anlitas föga, eller intet. Årsafgiften 50 öre.
Tving	134	Utlåningen har betydligt aftagit under perioden. Årliga läsaafgiften 25 öre.
Eringsboda	113	Endast sex bokutlåningar egde rum under år 1875. Årliga afgiften 25 öre. Biblioteket hade vid periodens slut en kassa, utgörande 260 kronor 92 öre, som bildats genom anslag från socknen tillkommande andelar i bränvinsförsäljningsafgifterna.
Nättraby	500	Anlagdt 1859. Årligt bidrag af församlingen med 30 kronor. Utlåningen afgiftsfri. Anlitas flitigt.
Listerby	120	Årsafgiften 50 öre. Ej något bidrag från församlingen. Har icke anlits så flitigt under denna, som under näst föregående period.
Hjortsberga	1,265	Årsafgiften 50 öre. Församlingarna lemna ej bidrag. Bibliotekets årsinkomst på utlåningen utgjorde 1874 fyra kronor och 1875 tre kronor.
Edestad		
Ronneby köping } Ronneby lands- } församling	620	Biblioteket åtnjuter årligt anslag af köpingen med 25 kronor, af landsförsamlingen med 100 kronor och af Hushållsnämnden med omkring 20 kronor. Antalet låntagare uppgick för år 1875 till 1,508.
Backaryd	145	Församlingen bidrager med 2 öre på fyrken, eller ungefärligen 115 kronor årligen. Utlåningen afgiftsfri. Begagnas flitigt, synnerligen vintertiden.
Hoby	162	Läsaafgiften 50 öre. Åtnjuter nu mera ej något bidrag. Anlitas icke mycket, antagligen af samma skäl, som i anmärkningarna rörande bokförråden i Rödeby och Fridlestad socknar finnas uppgifna.
Öljeult	22	Icke något bidrag. Utlåningen nästan upphört.
Åryd	180	Årligt anslag 10 kronor. Läsaafgiften 1 krona. Under år 1875 ej anlittadt af mer än 13 personer.
Hellaryd	270	Årligt anslag 15 kronor. Årsafgiften 75 öre. Anlittadt under år 1875 af 15 personer.
Asarum	321	Församlingens bidrag 30 kronor årligen. Läsaafgiften 50 öre för personen. Har under år 1875 anlits af 61 personer.
Mörum	319	Församlingarna lemna årligt bidrag. Mörrums församling 50 kronor och Elleholms församling 10 kronor. Läsaafgiften utgör 25 öre personen.
Elleholm		
Mellby	600	Såsom bidrag är anslagen hundskatten, hvilken i medeltal kan beräknas till 80 kronor. Bibliotekets angelägenheter vårdas af en bestyrelse, i hvilken kyrkoherden är ordförande. Utlåningen afgiftsfri. Anlitas flitigt.

Församling.	Antal band.	Anmärkningar.
Gammalstorp	428	Församlingen bidrager med omkring 60 kronor årligen. Flitigt anlittadt.
Ysane	262	Ej annat bidrag än som vid kyrkliga förrättningar influtit i form af gåfvor, uppgående till omkring 10 kronor årligen. Ej synnerligen anlittadt de senare åren.
Gemsjö	300	Under hvartera af åren 1874 och 1875 har församlingen till biblioteket anslagit 150 kronor. Årsafgiften utgör 50 öre för personen.

Med undantag af Förkärle, Kyrkhults och Sölvesborgs socknar, äro öfrige landskommuner inom länet försedda med större eller mindre bokförråd för allmänt begagnande.

Uti städerna finnas följande *boksamlingar*:

i Karlskrona: 1) Elementar-läroverkets bibliotek, hvilket under perioden, medelst gåfvor och inköp för skolans medel, vunnit en tillökning af omkring 1,200 band. Boksamlingen hålles för utlåning tillgänglig för allmänheten helgfria lördagseftermiddagar under terminerna; 2) Bildningscirkelns boksamling, utgörande omkring 1,200 band, hvilka årligen anlits af ungefärligen 150 personer;

i Karlshamn: 1) Stadsbiblioteket, hvilket, vid periodens början innehållande 1,069 band, genom bidrag af stadsmedel, läsaafgifter och gåfvor ökats, så att detsamma vid periodens slut uppgick till 1,484 band; 2) Karlshamns arbetare-förenings boksamling, som, grundlagd af enskild person medelst en gåfva af 500 böcker blifvit, genom ytterligare gåfvor och inköp, ökad till 1,026 volymer;

i Sölvesborg: Sölvesborgs arbetareförenings boksamling, hvilken, nu mera tillgänglig för andra än föreningens medlemmar, innehöll vid periodens slut 450 band, deraf under året 1875 tillsammans 60 band äro inköpta för af stadsfullmäktige för ändamålet anslagna medel. Bokutlåning har under samma år egt rum 557 gånger.

De vid slutet af nästföregående period befintliga, fem *skarpskytteföreningar* ega ännu bestånd.

För dessa förenings styrka, indelning, gevärsförråd samt inkomster och utgifter, redogöres i nedanstående tabell:

Skarpskytteföreningar.

År.	Aktiva medlemmar.				Antal korporalskap.	Antal kompanih.	Gevär.		Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.
	Tillhöriga första beväringsskissen.	Tillhöriga öfriga beväringsskisser.	Icke beväringsskyddiga.	Summa.			Kronan tillhöriga.	Föreningen tillhöriga.		
1871	68	290	364	722	28	7	526	370	2,053,58	2,042,66
1872	56	281	329	666	24	7	313	380	2,473,61	2,198,58
1873	49	301	314	664	24	7	313	497	2,073,19	2,178,07
1874	47	337	331	715	26	7	313	514	2,031,92	1,869,62
1875	28	183	148	359	15	7	313	616	1,252,35	1,845,32

Intresset för den frivilliga folkbeväpningen har under perioden minskats, så att, då de aktiva medlemmarnes antal för år 1870 utgjorde 704, antalet vid periodens slut uppgick endast till 359. Täfflingsskjutningar om pris, anskaffade för de af staten anslagna medel, hafva årligen egt rum.

Beträffande länets *skyttesällskap* och Karlshamns skjut-förening återopas äldre berättelser.

Bildningscirkeln i Karlskrona har under perioden fortsatt sin verksamhet med oförminskadt lif och intresse. Medlemmarnes antal utgör omkring 200. Cirkeln sammanträder en gång i månaden vintertiden och en gång under sommartiden för utfärd åt landet. Vid sammanträdena hållas föredrag i bildande ämnen, hvarjemte sång och musik utföras. Sällskapet eger dels en byggnadsfond, bildad genom frivilliga bidrag och upp-

gående till omkring 400 kronor, och dels en sjuk- och nödhjelpskassa till ett belopp af ungefärligen 4,000 kronor, hvilken fond icke får rubbas, dock utdelas af årliga räntan bidrag till medlemmar med 20 kronor för en gång.

De i föregående berättelse omförmälda *arbetareföreningar* i Karlshamn, Sölvesborg och Ronneby köping hafva under perioden fortfarit. En dylik förening, med hufvudsakligen enahanda syftemål, har år 1872 bildats i Karlskrona.

3. Näringar.

A) **Jordbruk** och B) **Boskapsskötsel**. För de särskilda förhållanden, hvilka, till följd af länets naturliga beskaffenhet, äro egendomliga för Blekinges jordbruket har uti föregående Femårsberättelser blifvit utförligt redogjort och kan således i detta afseende till dessa hänvisas.

Under nu förflutna period har jordbruket haft att glädja sig öfver i allmänhet gynnsamma förhållanden, så väl med afseende på växtlighet, som konjunkturer. Den efterfrågan, som alltmer visar sig för hafre till export, har föranlett, att odlingar af detta sädeslag betydligt tilltagit. För förhållandet emellan Tab. N:o 2. utsäde och skörd redogöres uti Tab. N:o 2, innehållande af Hushållningssällskapet meddelade uppgifter härom. Samma uppgifter utvisa äfven, att under perioden arealen af den odlade jorden ökats med 6,627 tunnland. Om alltså detta siffertal icke kan alldeles anses motsvaras af verkställda *nyodlingar*, utan äfven till en del härröra från noggrannare uppgifter än de, som förut varit tillgängliga, så hafva dock otvifvelaktigt åtskilliga odlingsarbeten af vikt blifvit utförda. Till dessa torde i främsta rummet få räknas torrläggningen af de s. k. Rödeby mader genom reglering af vattnet uti Rödeby å, hvarigenom en areal af 330 tunnland förträfflig jord blifvit till odling tjenlig.

Omkostnaderna för detta arbete voro beräknade till 20,650 kronor och hafva delegarne erhållit ett amorteringslån af allmänna medel, till belopp af 10,300 kronor.

Ett annat, större odlingsföretag, nemligen torrläggning af sjön Vesan, hvarmed under en längre följd af år arbetats, har under nu förflutna period ty värr afstannat, och torde de härpå nedlagda, icke obetydliga summor, till största delen vara bortkastade. Orsaken till detta bedröfliga förhållande måste sökas, dels i bristfälligheter uti den först för arbetet uppgjorda planen, dels uti delegarnes liknöjdhet, eller bristande förmåga att på ett verksamt sätt underhålla och begagna sig af de gjorda arbetena. Då godtgörandet af hvad uti båda dessa afseenden blifvit feladt skulle hafva medtagit så stora summor, att de i allmänhet obemedlade delegarne icke ansågo sig kunna bära dessa utgifter, beviljades dem, på derom gjord framställning, frikallelse från skyldigheten att fortsätta arbetet och rättighet att det oaktadt fortfarande amortera det beviljade statslånet.

Ladugårdsskötseln har under perioden onekligen gjort framsteg, om äfven dessa icke äro så betydliga, som man kunde önska. Ehuru de inom provinsen allmännast förekommande, små, till det yttre oansenliga och ingen utpreglad ras tillhörande nötkreaturen, — härdiga och förnöjsamma som de äro, — genom god utfodring och behandling borde kunna lemna en god af-

kastning, hvilket äfven erfarenheten i många fall visat, har dock Hushållningssällskapet sökt verka till deras förädling. De i sådan syftning förut inrättade stamholländerin hafva under femårsperioden blifvit upplösta och har, såsom raskare ledande till målet, den åtgärd blifvit vidtagen, att anskaffa och genom vilkorlig försäljning å auktion sprida handjur af goda raser; och finnas för närvarande på detta sätt 22 tjurar af ayrshire, 4 af holländsk och 1 af korthornsras utplanterade inom länet på de för de olika raserna mest passande områden. Den kraftigaste uppmuntran har ladugårdsskötseln dock rönt genom ett under perioden bildadt *mejeribolag*, och är det att hoppas, att i den mån detta bolag hinner utvidga sin verksamhet, genom att anlägga ännu flere mejerin än de 6, som hittills blifvit anlagda, denna uppmuntran skall blifva ännu större genom den sålunda beredda lättheten att tillgodogöra mjölken, hvilket hittills varit och ännu på vissa orter är förenadt med stor svårighet, isynnerhet för mindre jordbrukare, för hvilka det naturligtvis är nästan omöjligt att sjelfve på ett fördelaktigt sätt förädla sin mjölk.

Med anledning af det högt stegrade priset på *hästar*, har uppfödandet af sådane äfven blifvit föremål för större uppmärksamhet. Beskällare från Ottenby stuteri hafva årligen varit inom länet stationerade och mycket anlitade. För att emellertid rikta hågen på uppdragandet af för orten lämpliga arbetshästar, har Hushållningssällskapet till spridning anskaffat flere hingstar från Norge, hvaraf fem för närvarande finnas inom länet. Vid de prisutställningar, som häradsvis varit anordnade, hafva premier så väl för hornboskap, som för hästar blifvit utdelade.

Beträffande antalet befintliga *kreatur* hänvisas till bi- Tab. N:o 3. fogade tabell N:o 3.

Underdikning med tegelrör användes mer och mer, ehuru icke till den utsträckning, som vore önskvärd. En af Hushållningssällskapet anställd dikningsförman har under perioden fortfarande varit på billiga vilkor tillgänglig för jordbrukaren.

Artificiella gödningsämnen, som hittills endast undantagsvis på en och annan större egendom blifvit använda, börja nu att vinna alltmer förtroende, och har bruket deraf icke obetydlig grad spridit sig till de mindre jordbrukarne, i synnerhet inom vstra delen af länet, der ladugårdsskötseln står på en högre ståndpunkt.

Trädgårdsskötseln börjar tillvinna sig mera uppmärksamhet, sedan Hushållningssällskapet anställt en skicklig och nitisk trädgårdsmästare, hvilken blifvit af allmogen flitigt anlitad, i synnerhet sedan Hushållningssällskapet börjat tillhandahålla goda fruktträn och bärbuskar, dels kostnadsfritt, dels emot inköpspriset.

De under dessa år gällande pris å kreatur och ladugårdsprodukter, äfvensom å dagsverken, finnas upptagna i nedanstående tabell.

År.	Kor.	Oxar.	Fläsk.	Kött.	Smör.		Söt- mjölks- ost. Ctr.	Dagsverken.			
					Me- jeri- Ctr.	Annat Ctr.		Sommar-		Vinter-	
								Man.	Qvinna.	Man.	Qvinna.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1871...	60	115	32,50	22,00	80	50	40	1,75	0,65	1,25	0,50
1872...	60	120	32,50	23,00	85	58	45	2,00	0,65	1,75	0,50
1873...	60	120	34,00	23,00	90	63	50	2,00	0,65	1,75	0,50
1874...	75	130	37,50	25,00	95	70	50	2,00	1,00	1,75	0,75
1875...	100	140	40,00	27,50	100	75	50	1,75	1,00	1,25	0,75

Länets landtbruksskola är fortfarande förlagd å egendomen Marielund och äro undervisningen och öfriga förhållanden dervid oförändrade sedan föregående period.

Hofbeslagsskolan å Alnarp begagnas fortfarande årligen af 3 smeder från länet, hvilka af Hushållningssällskapet erhålla anslag för beivrandet af undervisningskursen derstädes.

Skördarnas utfallande har under perioden varit någorlunda jemnt. Om det också icke kan sägas att grödan under något år varit ymnig, så kunna dock dessa år, såsom ett helt taget, anses hafva varit för jordbrukaren tillfredsställande, hvarom äfven den jordbrukande klassens i väsentlig mån förbättrade ställning bär vittnesbörd.

C) Skogshushållning och D) Rofdjurs utöfande. Endast en kronopark finnes inom länet och har denna blifvit bildad af de flygsandsfält vid Torsö inom Mellby socken, som af enskilde egare blifvit till kronan öfverlättna.

Dess areal är 382,50 kvadratref och skulle, sedan bindning af flygsanden genom grässådd m. m., nu mera till största delen är fullbordad, plantering under årets lopp derå börjas. Härads- eller sockneallmänningar finnas icke inom länet.

Å de inom länet befintliga boställen och donationsjordar finnas omkring 20,848 kvadratref skogsmark, hvaraf 11,748 kvadratref äro uppmätte och dels (7,970) till ordnad skogshushållning redan indelade, dels så tillvida ordnade, att en regelbunden skogsskötsels införande derå är på fastställelse beroende.

Om Hoby donationshemman deruti inberäknas, äro alltså omkring 56 % af länets boställsskogar till ordnad skogshushållning indelade.

Tab. N:o 4. För hithörande förhållanden redogöres utförligare uti bifogade tabell N:o 4.

Hörviks flygsandsfält, som blifvit planteradt med anslag af allmänna medel för egarnes räkning, har år 1873 blifvit öfverlätet till deras vård och förvaltning.

Länets jägmästare har i årlig lön intill år 1875 uppburit 1,200 kronor, men derefter 1,700 kronor, resepenningar deruti inberäknade.

Från år 1874 är en bevakare anställd vid Torsö flygsandsfält, hvilken i lön uppbär 150 kronor årligen.

De enskilde skogarnes skötsel är fortfarande i allmänhet dålig. Afverkningen sker planlöst och genom blädning, hvarjemte återväxten försummas. Å en stor del hemman är skogen sköflad och, synnerligast i länets norra del fullföljes förstörelsen

genom den vanligen grunda matjordens förbränning eller s. k. *svedjning*, som, med 10 å 20 års mellanrum, öfvergår marken, så att slutligen endast på all matjord blottade stenbackar, eller ljungbeväxta sandhedar återstå. Af behovet vore därför i hög grad påkalladt, att de otillämpliga lagbestämmelserna i detta afseende uti 1805 års författning förändrades och skärptes.

Utaf länets, till omkring 464,200 tunnland beräknade, hela skogsareal kan endast omkring 50,000 tunnland anses vara föremål för ordnad behandling. Hushållningssällskapet söker att i sin mån bidraga till förbättrandet af skogarnes vård, och har till detta ändamål årligen utbetalt omkring 1,500 kronor, hvilka hufvudsakligen användts, för att tillhandahålla allmänheten bi-träde af i skogsskötseln sakkunnig person, äfvensom för att från Sällskapets plantskola, emot ingen eller ringa ersättning, utlemna skogsplanter till mindre jordbrukare. På detta sätt hafva årligen omkring 3 millioner planter blifvit utsatta och synes hagen för en bättre skogsskötsel hafva något tilltagit.

Den export, som af *handeln med trävaror* blifvit föranledd, utvisas af efterföljande tabell.

	1871.	1872.	1873.	1874.	1875.
Plank och bräder..... kub.fot	235,002	190,796	108,922	146,095	159,081
Läkten af furu och gran tolftr	21,000	18,993	14,845	17,428	20,817
Stäfver..... stycken	983,248	1,048,178	1,200,634	1,257,360	845,820
Bundtunnor..... " "	5,839	17,867	3,500	510	1,212
"..... värde kr.	—	3,300	296	—	—
Spiror af furu och gran kub.fot	—	27	120	—	—
Bjelkar och sparrar... "	18,761	13,767	49,394	102,419	163,694
Ved af bok, björk och gran..... "	380,305	449,323	366,237	598,396	815,138
Ekvirke..... "	—	—	—	3,726	—
Beck..... centner	509	609	272	864	346
Tjära..... "	19,925	12,944	13,952	11,951	4,862
Bark..... kub.fot	12,872	20,251	34,488	57,544	26,828
Timmer, fur, ek och gran..... stycken	291	—	444	60	—
Naglar af furu..... "	34,200	12,350	9,500	10,600	7,050
Pitprops..... "	59,245	43,000	53,738	47,423	16,859
"..... kub.fot	—	32,670	257,254	39,100	18,300

Medelpriset å skogseffekter.

	1856—1860.	1861—1865.	1866—1870.	1871—1875.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Furuplankor, 3-tums pr tolftr	13,00	16,00	14,00	23,50
Granplankor, 3-tums " "	10,60	12,00	10,00	17,25
Bräder, 2-tums " "	6,50	7,50	8,00	15,00
Bräder, 1-tums " "	4,50	5,00	5,60	7,50
Läkten, huggna, 12 alnar..... " "	1,50	2,00	2,05	3,12
Läkten, huggna, 10 alnar..... " "	1,25	1,50	1,55	2,25
Granved..... " famn	6,50	8,00	8,30	10,50
Björkved..... " "	8,50	8,50	11,60	15,00
Furubalkar, 10-tums tjocklek..... " kub.fot	0,45	0,50	0,50	0,62
Ekstaf..... " tusen	70,00	75,00	47,00	84,00
Bokstaf..... " "	20,00	22,00	27,00	22,50
Tjära..... " tunna	11,00	10,00	7,80	14,00
Beck..... " "	15,00	13,50	13,80	19,00

Vid jämförelse med den export, som under föregående period egde rum, visar sig endast en betydlig minskning uti exporten af plank och bräder, som under nu förflutna period endast uppgår till omkring hälften emot den under föregående. Äfven exporten af läkten är något minskad, men den af ved och pitprops något ökad.

Medelpriset å skogseffekter vid hamnplatserna utvisas af förestående tabell, der det jemväl jämföres med medelprisen för föregående 3:ne perioder.

Sedan numera af statsmedel icke utbetalas några premier för dödade rofdjur, och landstinget endast under åren 1871, 1872 och 1873 utbetalt premier för räfvar, omfattar uppgiften endast dylika rofdjur.

	Räfvar.
1871	116.
1872	125.
1873	183.

Tabb. N:o 7 a o. 7 b. E) Bergs- och Brukshandtering och F) Fabriker, manu- fakturer och handverk. För de verk och inrättningar, som hafva till föremål verksamhet af ofvanstående beskaffenhet meddelas redogörelse i Tab. N:o 7 a och Tab. N:o 7 b.

En icke obetydlig tillökning i värdet af de i tab. upptagna verks och inrättningsverkens tillverkningar framgår af en jämförelse med förhållandet under år 1870, under hvilket hela tillverkningsvärdet utgjorde 2,985,502 kronor, hvaraf 1,314,219 för städerna och 1,671,283 för landet, då deremot under år 1875 summan för hela länet uppgick till 4,928,181, hvaraf 1,896,393 för städerna och 3,031,788 för landet.

Häraf framgår, att tillökningen varit störst för landsbygden, der värdet af tillverkningarna blifvit nära fördubbladt.

Tillverkningen vid sådana verk, som bearbeta metaller, har från ett värde af 731,032 kronor vuxit till 1,394,844 kronor. De verk, som dernäst hafva största tillverkningsvärdet, äro garfverin med 632,616 och Strömma bomullsspinneri med 615,636 kronor, hvilka värden dock utvisa en obetydlig stegring från år 1870. Dernäst komma tobaksfabrikerne, hvilkas produktion stigit från 354,542 till 408,236 kronor. Å skeppsvarfven i Karlskrona och Karlshamn hafva de verkställda arbetena uti värde uppgått endast till 139,400 kronor, emot 177,000 kronor år 1870.

Tillverkningen vid klädesfabriken i Karlskrona har uppgått från 90,000 kronor till 267,606 kronor.

Den i Augerums socken belägna lumpkrossnings- eller schoddyfabriken har blifvit nedlagd, hvaremot en hattfabrik blifvit anlagd i Karlskrona, hvarest tillverkningen uppgått till det betydliga värdet af 200,000 kronor. Likaledes har en ny fabrik under perioden uppstått uti Karlskrona, afsedd att tillverka galvaniserad jernplåt. Den förträffliga beskaffenhet af denna fabriks tillverkningar har gjort dem starkt efterfrågade; dock har, till följd af den inskränkta lokal, inom hvilken bolaget drifvit sin verksamhet, tillverkningen icke kunnat bedrivas i den skala, som kommer att ske, sedan nu pågående nybyggnader blifvit färdiga.

Det å Bollö befintliga stenhuggeriet, hvarest soldater vid disciplinkompaniet användas, har under år 1872 blifvit nedlagdt, hvaremot stenhuggeriet å Tjurkö bedrivas i ganska stor skala och är derstädes förlagd en afdelning af kronoarbeta-korpsen.

De märkligaste af öfriga fabriker äro: 3 bränvinsdestilleringsverk med 195,224 kronors, 2 större bryggerin med 168,000 kronors, 1 oljeslageri med 131,200 kronors, 1 träpappersmassefabrik med 84,000 kronors tillverkningsvärde. Vid alla de i tabellen upptagna verk och inrättningar funnos år 1875 anställde 2,050 arbetare, hvaraf 519 i städerna och 1,531 å landet.

Under år 1870 funnos vid sådana inrättningar anställde endast 1,450 arbetare.

I afseende på bränvinstillverkningen, afgifterne derför och kontrollkostnad meddelas nedanstående tabell:

År.	Antal bränne- rin.	Tillverkad bränvin. Kannor.	Tillverk- nings- avgift. Kronor.	Nederlags- avgift. Kronor.	Kontroll- kostnad. Kronor.
1871.....	51	1,726,620.2	1,315,138.81	1,090 —	32,724.54
1872.....	51	1,636,256.2	1,309,004.96	2,860 —	32,488.91
1873.....	52	1,938,409.3	1,550,727.44	2,690 —	40,129.18
1874.....	51	1,763,498.9	1,410,919.34	1,620 —	33,413.89
1875.....	54	2,032,126.9	1,626,333.46	2,810 —	45,858.79

Den betydliga tillökning i tillverkningsbeloppet, jemfördt med föregående femårsperiod, eller från omkring 6,300,000 till öfver 9,000,000 kannor torde vara en följd af de i allmänhet gynnsamma skördarna under de senare åren.

I afseende på bränvinstillverkningen i allmänhet och dess inflytande på länets förhållanden hänvisas till hvad i föregående berättelser derom blifvit yttradt.

Saltsjöfisket, äfvensom laxfisket — dessa för länet så nyttiga näringsgrenar — hafva under de sista fem åren varit föremål för länsstyrelsens särskilda uppmärksamhet, och hafva, i stadgad ordning, åtskilliga föreskrifter för fiskets bedrivande blifvit under denna tid fastställda.

För att utöfva tillsyn öfver iakttagandet af dessa föreskrifter, hvad de beträffa fisket inom skärgården, hafva 10 tillsyningsmän blifvit af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förordnade inom hvar sitt distrikt; och åtnjuta dessa aflöning genom anslag, som så väl länets landsting som Hushållningssällskap, till ett belopp af 1000 kronor hvarterå, årligen beviljat. För laxfisket i Mörrumsån äro 3 tillsyningsmän förordnade, till hvilkas aflöning utgår ett belopp af 1,500 kronor, som arrendatorerne af laxfisket äro skyldige att för detta ändamål och till underhåll af en laxodlingsanstalt årligen till Kungl. Maj:ts Befallningshafvande aflevera.

Under år 1875 har en befolkning af 5,347 personer uteslutande lefvat af fiske, hvilket bedrivits med 356 sillfiske-båtar, 753 smärre fiske-båtar och 30,843 nät, jemte diverse annan redskap. Försäljningen af färsk fisk har, ehuru sillfisket under så väl år 1874 som 1875 varit ovanligt litet gifvande, blifvit under det senaste året beräknad till 276,352 kronor. Uti denna summa ingår dock icke värdet af gädda, torsk, flundra m. m., som uti icke obetydliga partin till angränsande städer försäljas, utan afses endast sill- och laxfisket. Största delen af den sill, som fångas inom länet, afyttras färsk, dels till allmoge och uppköpare, som infinna sig vid fiskelägena, dels till silsalterin, som äro anlagda vid de förnämsta fisklägena.

Under vanliga år kan beräknas, att omkring 30,000 tunnor sill beredas och insaltas inom länet samt utgå i varumarknaden. Detta belopp har dock under de två sista ogynnsamma åren tro-

ligen nedgått till hälften. Väl och omsorgsfullt beredd blekingssill erhåller numera lätt afsättning på Tyskland, ehuru priset, som der betingas, är i hög grad beroende på det norska sillfiskets utfallande under olika år.

Under de senaste åren hafva en del fiskare från länet besökt fiskeplatser, så väl i närheten af Bornholm, som äfven vid tyska kusten.

4. Kommunikationsanstalter och varubyten.

Tab. N:o 8. A) Landkommunikationer. För längden af lands-, härads- och socken-vägar och af de med skjutsstationer försedda vägar, äfvensom för vägförbättringar, hvilka under perioden blifvit verkställda, och för kostnaderne derför lemnas redogörelse i tabellen N:o 8.

Enligt berättelsen för sista femårsperioden uppgick längden af landsvägar till $22\frac{3}{4}$ mil, af häradsvägar till $4\frac{9}{16}$ mil och af socknevägar till $66\frac{1}{2}$ mil, men, jemlikt den för förenämnde period uppgjorda tabell, utgör längden af landsvägar 23,1 mil, af häradsvägar 8,7 mil och af socknevägar 62,4 mil. Orsakerna till dessa olikheter äro att finna, dels i den omständighet, att landsvägen på Karlskrona stads egor, i följd af jernvägens anläggning, måst närmast staden läggas i annan riktning, derigenom nya vägen blifvit 1,034 fot längre än den del af gamla vägen, hvilken genom jernvägsanläggningen onyttigt gjorts, och dels i de förhållanden, att bland häradsvägarne upptagits ej blott den i Listers härad belägna socknevägen från Holje Norrebro till länsgränsen vid Dalanshult, i längd utgörande 1,8 mil, hvilken väg, genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes den 16 Juli 1869 meddelade, af Kungl. Maj:ts och Rikets Kammar-Kollegium samt Kungl. Maj:t fastställda utslag, är vorden förklarad för häradsväg, utan äfven den i Asarums socken och Bräkne härad belägna, från Torstarp, förbi Møllegårdens gästgifvaregård löpande väg, Holländarevägen kallad, hvilken väg, i längd uppgående till 2,3 mil, blifvit i föregående berättelse af misstag upptagen bland socknevägarne.

Rörande längden af socknevägarne har någon fullt tillförlitlig uppgift icke kunnat erhållas, enär desamma i allmänhet icke äro uppmätte, utan är längden på dem angifven lika med den för föregående period upptagna, hvilket också torde vara närmast öfverensstämmande med verkliga förhållandet.

Vägarne äro fortfarande i godt skick och underhållas på sätt, i föregående berättelser uppgifvits.

Den i sista berättelsen omförmälda omläggning af den så kallade Korsliden, belägen å landsvägen mellan Ronneby och Karlshamn, har under perioden slutligen utförts. Den å samma landsväg belägna Näsliden har jemväl blifvit under perioden omlagd. Dessa vägomläggningar utgöra i längd, den förra 4,475 fot och den senare 2,618 fot. Omlägningskostnaden, uppgående till 11,300 kronor för Korsliden och till 19,350 kronor för Näsliden, har bestridits, för Korsliden till 10,350 kronor af staten och till 950 kronor af landstinget, samt för Näsliden till 14,425 kronor af staten och till 4,925 kronor af landstinget. Landstingets bidrag skulle uppgått till vida högre belopp, derest icke jordegarna kostnadsfritt upplåtit den för vägomläggningarna behöfliga mark och jemväl utan ersättning lemnat derför erforderlig sten och grus.

Utom dessa vägförbättringar har under sistlidet år blifvit påbörjad omläggning af de å landsvägen mellan Karlshamn och Ronneby vid Åryd belägna så kallade Rödliderna. Denna vägomläggning, omfattande en sträcka af 5,540 fot, är beräknad

att kosta 21,000 kronor, deraf staten bidrager med 13,500 kronor och landstinget med 7,500 kronor.

Mellan hemmanen Ebbamåla i Kyrkhults socken och Hoffmansbygd i Asarums socken är, öfver Mörrums ström, anlagd en större bro, till hvilket arbete anslag erhållits af staten och landstinget, men afsynig af arbetet hade vid periodens slut ej egt rum.

På bekostnad af kringboende jordegare har en ungefärligen 3,000 fot lång väg blifvit anlagd från allmänna vägen vid Bos-torps by i Fridlefstads socken till Spjutsbygds station å Karlskrona—Vexjö jernväg.

En under år 1875 påbörjad, ny delning af allmänna vägarne inom Listers härad är vid periodens utgång ej afslutad.

I fråga om antalet af grindar å landsvägarne och om de åtta större broar, hvilka af kommunerne underhållas, återopas innehållet af föregående berättelser.

Genom nådigt bref af den 4 April 1873 har Kungl. Maj:t funnit godt tillåta Augerums sockens vägbygnadsskyldige, att under en tid af fem år, räknade från och med år 1874, för hvarje gång någon utom socknen boende med åkdon färdas öfver Augerums bro, Krokebro, eller Nyebro af honom uppbära broafgift enligt fastställd taxa.

De i sista femårsberättelsen, såsom tilltänkta, omnämnda jernvägsanläggningar mellan dels städerna Karlskrona och Vexjö, dels staden Karlshamn och Vislanda station på statens södra stambana och dels städerna Sölvesborg och Kristianstad hafva under perioden kommit till fullbordan.

Karlskrona—Vexjö jernväg, anlagd af ett bolag och utförd med bidrag af staten, staden Karlskrona, landskommuner i Blekinge och Kronobergs län samt enskilde, innehållande 10,6 mil i längd, har 4,83 fots spårvidd och är försedd med mellanliggande stationerne Rödeby, Spjutsbygd, Holmsjö, Vissefjerda, Emmaboda, Skruf, Lessebo, Hofmantorp och Åryd, af hvilka Rödeby och Spjutsbygds stationer äro belägna inom Rödeby socken och Holmsjö station inom Sillhöfda socken. Jernvägen, som genomlöper Lösens, Augerums, Rödeby, Fridlefstads och Sillhöfda socknar, sträcker sig 0,2 mil i Lösens, 0,2 mil i Augerums, 1,0 mil i Rödeby, 0,5 mil i Fridlefstads och 1,3 mil i Sillhöfda socken.

Jernvägen upplåts till allmän trafik i Augusti månad 1874.

Karlshamns—Vislanda jernväg, anlagd af bolag och utförd med bidrag af Karlshamns stad, landskommuner i Blekinge och Småland samt enskilde, är 7,3 mil lång, med 3,59 fots (engelskt mått) spårvidd, samt har mellanliggande stationerna Asarum, Svängsta, Hemsjö, Hofmansbygd, Ryd, Ålsult, Ulfö, Torne och Gualöf, af hvilka Asarums, Svängsta och Hemsjö stationer äro belägna i Asarums och Hofmansbygds station i Kyrkhults socken. Jernvägens längd inom länet gör 2,6 mil, deraf 2,1 mil inom Asarums och 0,5 mil inom Kyrkhults socken.

Denna jernväg öppnades för allmän trafik i Juli månad 1874.

Sölvesborgs—Kristianstads jernvägsanläggning, som blifvit utförd af enskildt bolag, med bidrag af staden Sölvesborg, Kristianstads—Hessleholms jernvägsbolag, landskommuner och enskilde, är 3 mil lång, smalspårig och har sina fyra mellanliggande stationer belägna inom Kristianstads län.

Jernvägen, som genomlöper endast ett obetydligt område af Blekinge län, öppnades för allmän trafik i Juli månad 1874.

Då uti de redogörelser öfver statens jernvägsstrafik, hvilka från och med 1862 årligen meddelats i den med serien Bidrag till Sveriges officiella statistik införlifvade afdelningen Litt. L., jemväl sedan år 1867 intagits öfversigter, i fråga om enskilde jernvägars trafik, har i denna berättelse någon redogörelse för ofvan omförmälda jernvägars trafik-förhållanden, under den tid af perioden, de varit för trafik öppnade, icke ansetts behöflig.

Tab. N:o 8. För gästgifverin vid periodens slut samt för de till kungs-, krono- eller gästgifveri-skjuts årligen *utgångne hästar* lemnas redogörelse i tabellen N:o 8.

Af de vid slutet af perioden befintliga tjugoen gästgifverin, har fråga uppstått, att Tranemåla och Möllegårdens, i Asarums socken belägna gästgifvaregårdar skulle indragas såsom nu mera obehöfliga, efter anläggandet af Karlshamns—Vislanda jernväg; och genom utslag af den 2 sistlidne Februari, hvilket dock icke vunnit laga kraft, har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förordnat, att dessa gästgifvaregårdar och den med gästgifverirörelsen å Möllegården förenade bränvinsutskänkning skulle indragas och upphöra.

Vid den i sista femårsberättelsen såsom indragen oriktigt omnämnda skjutsstationen å Pukaviks lastageplats har skjuts under år 1875 ånyo utgått.

Skjutsentreprenader finnas inrättade i städerna Karlskrona, Karlshamn och Sölvesborg, i Östra härad å gästgifvaregårdarne Lyckeby och Bubbetorp, i Medelsta härad å gästgifvaregårdarne Skillinge och Ronneby köping och i Listers härad å gästgifvaregårdarne Mörböhl, Holje, Norje och Hästaryd; och utgick vid periodens slut *skjutslegan*, i Karlskrona och Karlshamn med 1 krona 50 öre, i Sölvesborg med 1,60, från gästgifvaregårdarne Skillinge, Ronneby och Hästaryd jemväl med 1,60 och från gästgifvaregårdarne Bubbetorp, Lyckeby, Mörböhl, Holje och Norje med 1,20 kr. milen för hvarje häst.

Vid öfriga gästgifvaregårdar inom länet utgick skjutslegan med 0,80 kr. för milen.

Orsaken dertill, att under perioden ej flere än två skjutsentreprenader kommit till stånd, torde böra sökas dels i den af ångbåtsfarten och årstiden beroende ojämnheten uti skjutsåtgången, dels i fruktan för den ofördelaktiga inverkan derpå, som tre under anläggning varande jernvägar kunde vid dessas emotsedda öppnande för trafik medföra, och dels jemväl i obenägenhet hos de skjutsskyldige att, för entreprenaders åstadkommande, göra någon uppoffring.

Af det från Sjetta hufvudtiteln utgående, årliga reservationsanslag till lättnad för *skjutstungan*, der den genom entreprenad bestrides och är särdeles tryckande, har under perioden utbetalts:

för år 1871 till skjutslaget i Lyckeby	94 kr. 3 öre.	
» » » i Holje	121 » 83 »	
» » » i Sölvesborg	252 »	467,86.

för år 1872 till skjutslaget i Lyckeby	94 kr. 3 öre.	
» » » i Holje	121 » 83 »	
» » » i Hästaryd	7 » 57 »	
» » » i Sölvesborg	252 »	475,43.

för år 1873 till skjutslaget i Lyckeby	73 kr. 88 öre.	
» » » i Holje	95 » 72 »	
» » » i Hästaryd	23 » 78 »	
» » » i Sölvesborg	198 »	391,38.

för år 1874 till skjutslaget i Lyckeby	174 kr. 67 öre.	
» » » i Skillinge	22 » 82 »	
» » » i Holje	64 » 70 »	
» » » i Hästaryd	12 » 98 »	
» » » i Norje	8 » 22 »	
» » » i Sölvesborg	39 »	322,39.

för år 1875 till skjutslaget i Lyckeby	248 kr. 45 öre.	
» » » i Skillinge	48 » 67 »	
» » » i Ronneby	32 » 65 »	
» » » i Holje	87 » 68 »	
» » » i Norje	26 » 5 »	
» » » i Sölvesborg	316 » 80 »	760,30.

Statsverkets bidrag till skjutsentreprenaderna inom länet under perioden har sålunda uppgått till sammanlagdt 2,417 kronor 36 öre.

Antalet *hästar, utgångne till gästgifveriskjuts*, utgjorde under perioden 1866—1870 31,259 och under den period, hvarom nu är fråga, 45,169. Den tillökning af 13,910 hästar, som sålunda uppkommit, härleder sig från periodens tre första år. Anledningen till denna tillökning och den minskning i hästantalet, som under de två sista åren inträffat, torde kunna förklaras, i förra hänseendet af den lifliga samfärdsel, hvilken den under dessa år inom hela landet inträdde, betydligt förbättrade ekonomiska ställningen medfört och i senare hänseendet åter af den omständighet, att under sommaren 1874 inom länet blifvit för allmän trafik öppnade tre jernvägar, hvilka derefter af personer, som företagit resor, företrädesvis anlitas.

Under perioden 1866—1870 utgjorde antalet af *hästar, hvilka i kronoskjuts utgått*, endast 2,255, då antalet deraf under förevarande period uppgår till 5,840, eller 3,585 hästar mera än under nästföregående period, ett förhållande, som torde förklaras deraf, att uppföring af kronans manskap till tjenstgöring, hvilken under sista perioden i allmänhet skett vid årstider, då transporterne kunnat verkställas sjöledes, under förevarande period temligen ofta försiggått vintertiden, medelst anlåtande af kronoskjuts.

Poststationer hafva blifvit inrättade, dels år 1871 i Nättraby och Eringsboda, dels med början af år 1874, då kronobrefbäringen upphörde, i Kristianopel, Torhamn, Jemjö, Ramdala, Rödeby, å Sturkö och Tjurkö, i Fridlestad, Sillhöfda, Alnaryd, Listerby, Hjortsberga, Hasselstad, Backaryd, Karlsläs, å Aspö och Hasslö, i Öljevult, Åryd, Trensrum, Asarum, Mörrum, Pukavik, Norje, Hokadal, Gammalstorp, Mjellby, Kyrkhult och Vilshult, dels på sommaren sistnämnda år vid jernvägsstationerna Svängsta, Hemsjö och Hofmansbygd, och dels under år 1875 i Halahult. — Sedermera hafva Alnaryds, Karlsläs och Norje stationer indragits samt Sillhöfda station förflyttats till Holmsjö jernvägsstation.

Vid periodens slut funnos alltså, då postkontoren i städerna och Ronneby köping samt poststationerne i Hoby, Lyckeby och Jemshög inräknas, tillsammans 37 postanstalter inom länet.

Postbefordringen verkställas dels med diligens och så kallad kärrpost, dels på jernväg, dels med gångpost och dels sjöledes med båt.

Telegrafstationerne äro fortfarande fyra, oberäknade jernvägarnes telegrafstationer.

Kronobrefbäringen har, såsom nämnt blifvit, intill den 1 Januari 1874, då befordrandet af försändelser, för hvilka den ordinarie kronobrefbäringen dittills fått anlitas, öfvertogs af postverket, blifvit bekostad af samtliga brefbäringskyldiga hemman inom häraden efter hemmantal. Den kronobrefbärings-entreprenörerne tillkommande ersättning utgjorde:

För Östra och Medelsta härads fögderi:	
År 1871	kronor 2,318,42.
» 1872	» 2,220,76.
» 1873	» 2,220,76. 6,759,94.

För Bräkne och Listers härads fögderi:	
År 1871	kronor 2,747,75.
» 1872	» 2,441,00.
» 1873	» 2,441,00. 7,629,75.

eller för hela länet..... 14,389,69.

B) Sjökommunikationer. *Kustfarten* mellan länets städer och köpingar, å ena, samt kringliggande landsbygd, å andra sidan, uppehålls fortfarande förnämligast med öppna båtar; hvarjemte de i sista berättelsen omnämnda tre ångslupar förmedlat trafiken mellan Karlskrona samt Lyckeby och Nätraby.

Förbindelsen mellan Ronneby köping samt Ronneby brunns och bad-inrättning och Ronneby hamn har uppehållits under hela perioden af Ronneby bolag tillhöriga ångslupen Ronneby och under sista åren af perioden jemväl genom en Brunnsbolaget tillhörig ångslup, benämnd Tärnan.

Ångbåtsförbindelsen med andra orter och mellan städerna och Ronneby köping har under perioden betydligt tilltagit, hvarpå exempelvis må anföras, att Karlshamn anlöpdes af ångare år 1875 ej mindre än 496 gånger, men år 1871 endast 286 gånger, samt att regelbundna turer med staden underhölls år 1875 af 19 ångfartyg, då antalet deraf år 1871 utgjorde 11.

Förbindelsen mellan städerna och andra orter har jemväl förmedlats genom *segelfartyg*.

Rörande *fyr- och lotsväsendet*, *kusthamnar* och *ankarplatser* är ej något väsentligt att tillägga utöfver hvad föregående berättelser härom innehålla.

På underhåll och förbättring af städernas hamnar hafva under perioden jemförelsevis betydliga kostnader blifvit nedlagda. Sålunda har, för uppmuddring af *hamnen i Karlskrona* till ett djup af 18 fot i segelrännan, användts 98,224 kronor 12 öre och för inköp af ett nytt ångmudderverk utbetalts omkring 62,000 kronor.

Hamnen i Karlshamn har å vestra sidan blifvit försedd med stenkaj, till hvilken leder ett från jernvägsstationen utlagdt spår. Kostnaden för denna kaj, äfvensom i öfrigt för hamnen har uppgått till 95,759 kronor 71 öre.

För utvidgning och förbättring af *Sölvesborgs hamn*, medelst anläggning af ny kajbyggnad och utläggning af jernvägsspår från

jernvägsstationen till hamnen, äfvensom för muddring m. m. har användts ett belopp af 60,100 kronor 19 öre.

Hamnarbetena i Ronneby köping hafva fortgått med en till 38,295 kronor 8 öre belöpande kostnad, för hvilken blifvit utförda, bland andra, följande arbeten, en 365 fot lång och 40 fot bred tilläggningsbrygga vid redan för ångfartyg och större segelfartyg, samt en mindre tilläggningsbrygga vid hamnplatsen i köpingen för mindre farkoster. — Hamnkassans skuld på bekomna lån utgjorde vid 1875 års slut 8,422 kronor 19 öre, deraf 6,344 kronor 13 öre till staten och 2,078 kronor 6 öre till Ronneby köpings samt Ronneby och Backaryds socknars sparbank.

Kommunikationsleden på Nätraby å har under perioden jemväl vunnit förbättring derigenom, att muddring verkstälts på de ställen, der bankar, i följd af det starka strömdraget, blifvit bildade, äfvensom genom bortsprängning och upptagning af stenband, hvilka vid lågt vattenstånd voro hinderliga för trafiken. För verkställandet af dessa förbättringar har landstinget år 1873 beviljat ett anslag af 1,500 kronor.

Timmerflotning har verkstälts å de i sista berättelsen omnämnda vattendrag.

Under Karlskrona tullkammaredistrikt hafva *strandat* och helt och hållet förolyckats åtta fartyg, deraf fem svenska och tre utländska. Vid dessa olyckstillfällen har dock icke någon människa tillsatt lifvet.

Några strandningar i öfrigt hafva icke förekommit.

C) Sjöfart och handel. Ut i tabellen N:o 9 a lemnas Tab. N:o 9 a. redogörelse för antalet *fartyg* och båtar af mer än tre lästers dräktighet, hvilka år 1875 tillhört länets innevånare.

Af detta antal hafva begagnats dels till *utrikes sjöfart* 107 stycken seglande och 5 st. med ångmaskin försedda fartyg, med en dräktighet för de förra af 4,186,5 nyläster och för de senare af 175 nyläster, och dels till *inrikes sjöfart* 10 segelfartyg med 69,5 nyläster och 2 ångfartyg med 10,0 nyläster.

Besättningstyrkan har utgjort 124 skeppare och 675 man, deraf belöper sig på fartyg och båtar för utrikes sjöfart 112 skeppare och 649 man, och på fartyg och båtar för inrikes sjöfart 12 skeppare och 26 man.

Vid jemförelse af tabellerna öfver sjöfart för näst föregående och för förevarande period framgår, att antalet seglande fartyg uppgått från 85 till 117 och sålunda under ifrågavarande period ökats med 32, att under perioden tillkommit 7 med ångmaskin försedda fartyg samt att fartygsdräktigheten, som under sista femårsperioden utgjorde 2,516,5 nyläster och under denna period uppgått till 4,441 nyläster, ökats med 1,924,5 nyläster. Till detta gynnsamma resultat hafva i allmänhet landsbygden samt städerna Karlshamn och Sölvesborg bidragit, men i all synnerhet staden Karlshamn, som från år 1870, då dess handelsflotta utgjorde 26 fartyg om 1,432,5 nyläster, under perioden deri vunnit en tillökning af ej mindre än 22 fartyg om 1,121,5 nyläster.

I tabellen N:o 9 b meddelas uppgift å dem, som år Tab. N:o 9 b 1875 hade *handel* till yrke.

Antalet handlande, hvilket utgjorde år 1870 å landsbygden och i köpingarne 74 och i städerna 205 samt år 1875 å landsbygden och i köpingarne 103 och i städerna 224, har sålunda

under perioden ökats med 29 för landsbygden och köpingarne och med 19 för städerna.

Beträffande *sjöfarten i städerna* lemnas redogörelser, i enlighet med de från magistraterna inkomna uppgifter, för

I:o. *Karlskrona*. Antalet och lästetalet af de segel- och ångfartyg, hvilka från stadens hamn in- och utklarerat, hafva under perioden utgjort:

	Inklarerade.		Utklarerade.	
	Antal.	Nyläster.	Antal.	Nyläster.
År 1871	322	8,149	238	4,944
» 1872	320	10,163	230	6,156
» 1873	313	9,204	246	6,163
» 1874	367	11,335	241	5,924
» 1875	354	12,568	209	5,432
Summa	1,676	51,419	1,164	28,619

Införseltullen vid stadens tullkammare har uppgått:

År 1871	till kronor 172,638,46.
» 1872	» » 158,431,84.
» 1873	» » 180,003,35.
» 1874	» » 223,689,88.
» 1875	» » 236,518,40.

Summa kr. 971,281,93.

Stadens import, hvilken hufvudsakligast egt rum från Spanien, England, Ryssland, Tyskland och Danmark, har förnämligast bestått af kaffe, socker, tobak, vin, salt, stenkol och väfnader. Exporten, hvilken verkstälts till England, Tyskland och Danmark, har hufvudsakligen omfattat artiklarne läkten, bräder, plank, sparrar, timmer och tuktdad sten.

2:o. *Karlshamn*. De i utländska sjöfarten använda fartygs antal och dräktighet utgjorde:

	Inklarerade.			Utklarerade.		
	Antal.	Lästetal.	Tons.	Antal.	Lästetal.	Tons.
År 1871	229	7,522,5	—	160	3,195	—
» 1872	238	7,299,5	—	169	3,409	—
» 1873	271	7,875,5	—	186	3,977	—
» 1874	329	8,207,5	—	262	4,577,5	—
» 1875	365	4,900,5	12,115,62	309	2,977	6,086,88
Summa	1,432	35,805,5	12,115,62	1,086	18,135,5	6,086,88

I inrikes sjöfarten till och från staden användes fartyg och båtar af minst tre nyläster, till följande antal och dräktighet:

År.	Förpassade.			Oförpassade.		
	Ankomna.			Afgångna.		
	Antal.	Läste- tal.	Tons.	Antal.	Läste- tal.	Tons.
1871	232	7,996,0	—	430	13,012,0	—
1872	283	10,678,5	—	455	11,910,5	—
1873	273	11,442,5	—	517	16,400,5	—
1874	296	10,624,0	—	600	22,185,0	—
1875	269	7,172,0	18,982,78	522	17,555,5	22,927,78
Summa	1,344	47,913	18,982,78	2,584	73,399,5	22,927,78

Uppbörden vid stadens tullkammare utgjorde:

År 1871	kronor 152,181,56.
» 1872	» 140,483,16.
» 1873	» 203,091,22.
» 1874	» 205,175,82.
» 1875	» 231,751,74.

Summa kr. 932,683,50.

Importen bestående af vin, salt, bomull, soda, cement, färgträ, stenkol, tobak, sill, fisk, arrak, kaffe, socker, risgryn, väfnader, manufakturgoods samt hudar, har till hufvudsaklig del egt rum från Portugal, Spanien, England, Bremen och Lübeck, Norge och Danmark. Exporten, hvilken omfattat trävaror, tjära, beck, staf, huggen gråsten och salt sill, har blifvit verkställd till Danmark, Norge, England, Tyskland, Spanien och Portugal.

3:o. *Sölvesborg*. Från och till utrikes orter in- och utklarerade fartyg, jemte deras dräktighet, utgjorde:

	Inklarerade.			Utklarerade.		
	Antal.	Nyläster.	Tons.	Antal.	Nyläster.	Tons.
År 1871	85	1,825,0	—	77	806,5	—
» 1872	79	1,842,0	—	84	915,0	—
» 1873	80	1,963,5	—	70	842,0	—
» 1874	81	1,959,5	—	83	1,174,5	—
» 1875	79	1,173,5	4,537,61	63	357,5	1,878,5
Summa	404	8,763,5	4,537,61	377	4,095,5	1,878,5

Från inrikes orter ankomna och till inrikes orter afgångna fartyg och båtar af tre nylästers dräktighet och derutöfver:

År.	Förpassade.				Förpassningsfria.			
	Ankomna.		Afgångna.		Ankomna.		Afgångna.	
	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.	Antal.	Lästetal.
1871	87	2,506,0	76	2,031,0	89	919,5	114	1,866,0
1872	107	4,047,0	94	2,945,0	75	1,954,0	129	4,060,5
1873	133	5,131,0	87	3,038,5	104	1,653,0	166	4,388,0
1874	165	5,258,5	100	8,350,5	87	1,780,5	162	3,472,0
1875	144	6,050,5	110	4,384,0	82	1,135,5	133	3,417,5
Summa	636	22,993	467	20,749	437	7,442,5	704	17,204

Tulluppbörden utgjorde för:

År 1871	kronor 18,006,33.
» 1872	» 25,419,48.
» 1873	» 27,015,68.
» 1874	» 26,330,52.
» 1875	» 27,937,50.

Summa kr. 124,709,51.

Importen omfattade hufvudsakligen artiklarne kaffe, socker, vin, salt, stenkol och manufakturvaror. Exporten utgjordes, bland annat, af trävaror, beck, tjära och saltad sill.

Från inrikes orter tillföras länet och till inrikes orter af-sättas från länet i allmänhet taget enahanda slag af produkter och varor, som i senaste femårsberättelsen finnas omnämnda.

Af artikeln *brännvin* har sjöledes afgått från

		Karlshamn.	Sölvesborg.
År 1871.....	kannor	673,285.	476,854.
» 1872.....	»	901,881.	514,424.
» 1873.....	»	1,041,833.	629,429.
» 1874.....	»	915,821.	437,740.
» 1875.....	»	806,136.	516,205.
Summa kannor		4,338,956.	2,574,652.

Största delen af detta brännvin har blifvit afsändt till Norr-
ländska hamnarna och Stockholm.

I afseende på *varubytena inom länet* har under perioden
någon anmärkningsvärd förändring ej inträffat.

Den så kallade *gårdfarihandeln* har i det närmaste upp-
hört.

*Möten, afsedda för köpslagan med kreatur och landtmanna-
produkter*, hafva under perioden hållits i Karlskrona, Karlshamn
och Sölvesborg, i Ronneby och Kristianopels köpingar och i
Holje. Omsättningen vid dessa möten har varit af föga be-
tydenhet. Kreatursmötena i Svarthöfdaryd och Ölgehult hafva,
i följd af dervid timade uppträden och oordningar, blifvit af
Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förbjudna.

Med undantag af den i Holje hafva öfrige i sista femårs-
berättelsen omförmälde *torgdagar å landsbygden*, då någon rö-
relse vid dem ej förekommit, af sig sjelfve upphört.

Medelprisen å spannmål för kubikfoten kunna antagas hafva
varit för:

		Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.
År 1871.....	kronor	4,30.	2,80.	2,36.	1,60.
» 1872.....	»	4,50.	2,80.	2,27.	1,60.
» 1873.....	»	4,63.	3,12.	2,60.	1,80.
» 1874.....	»	4,40.	3,51.	2,97.	1,90.
» 1875.....	»	3,80.	3,03.	2,56.	1,70.

Partipriset å brännvin, om 50 % styrka vid 15 graders värme,
har i medeltal varit för kannan:

		Våren.	Sommaren.	Hösten.
År 1871.....	kronor	1,22.	1,25.	1,30 till 1,52.
» 1872.....	»	1,53.	1,53.	1,45 » 1,48.
» 1873.....	»	1,40 till 1,46.	1,49.	1,65 » 1,80.
» 1874.....	»	1,70 » 1,80.	1,85.	1,85.
» 1875.....	»	1,55.	1,55.	1,55.

Prisen å ladugårds- och skogsprodukter äro uppgifna i af-
delningen 3, om näringar.

Detaljhandeln med brännvin i städerna och i Ronneby köping
har i allmänhet under perioden varit upplåten åt bolag, som,
med undantag af bolaget i Sölvesborg, till allmännyttiga ända-

Varupris. Brännvinshandel. Hemman. Tab. N:o 10 a.

mål för kommunerna afsett den af rörelsen uppkomna nettovinst,
hvilken under sistförflutna fem försäljningsår uppgått i Karls-
krona till 118,004 kronor 68 öre, i Karlshamn till 47,412 kronor
58 öre och i Ronneby köping till 19,004 kronor 61 öre; hvar-
jemte bolagen i Karlskrona och Ronneby af sin nettovinst afstått
vissa belopp till landstinget och hushållningssällskapet.

För antalet *minuterings- och utskänkningsställen* samt af-
gifterna för brännvinsförsäljningen redogöres i följande tabell:

	Antal mi- nuterings- ställen		Antal utskänknings- ställen				Influtna minuterings- och ut- skänkningsavgifter.		
			på landet		i städerna		Kronor.		
	på landet.	i städerna.	för hela året.	för kor- tare tid.	för kor- tare tid. helt.	för kor- tare tid.	På landet.	I städerna.	Summa.
År 1871.....	2	21	16	4	21	6	11,231,91	23,510,59	34,742,50
» 1872.....	2	21	16	4	22	6	13,620,00	36,596,26	50,216,26
» 1873.....	2	22	16	2	23	6	13,309,37	42,838,86	56,148,23
» 1874.....	3	22	16	3	23	6	13,528,88	36,087,38	49,616,26
» 1875.....	2	22	15	4	22	7	17,342,50	75,788,93	93,131,43
Summa afgifter	—	—	—	—	—	—	69,032,66	214,822,02	283,854,68

Brännvinsförsäljningsavgifterna hafva blifvit fördelade på sätt
af härefter intagna tabell framgår:

	Redogö- rarnes procent.	Hushållnings- sällskapets andel.	Lands- tingets andel.	Städernas andel.	Socknarnas andel.
År 1871.....	67,20	6,935,09	6,935,09	14,078,44	6,726,68
» 1872.....	98,38	10,023,57	10,023,57	21,913,86	8,156,88
» 1873.....	112,30	11,207,21	11,207,21	25,651,88	7,969,63
» 1874.....	100,74	9,903,10	9,903,11	21,608,22	8,101,09
» 1875.....	181,00	19,377,68	19,377,70	43,810,38	10,384,67
Summa kronor	559,62	57,446,65	57,446,68	127,062,78	41,338,95

Uti brännvinsförsäljningsavgifterna för år 1875 ingår jemväl
sådan nettovinst, som uppkommit till följd af föreskriften i §
18 mom. 2 i Kungl. Förordningen om villkoren för försäljning
af brännvin m. m. den 18 September 1874 samt de af Kungl.
Maj:ts Befallningshafvande, vid upplåtelser år 1873 af försälj-
ningsrättigheter till bolag i Karlskrona och Karlshamn, gjorda
vilkor och bestämmelser, hvarigenom af berörda nettovinst utgått
från *bolaget i Karlskrona* till landstinget 4,224 kronor 53 öre,
till hushållningssällskapet 4,224 kronor 53 öre och till staden
12,673 kronor 59 öre, samt från *bolaget i Karlshamn* till lands-
tinget 1,312 kronor 67 öre, till hushållningssällskapet 1,312 kronor
67 öre och till staden 3,938 kronor 1 öre.

5. Kameralförhållanden.

Tab. N:o 10 a. I tabellen N:o 10 a meddelas uppgifter om *hemman och
jordlägenheter af alla slag*, efter olika natur, mantalet, bruknings-
delar, jordtorp, båtsmanstorp, backstugor och andra lägenheter,
äfvensom om *taxeringsvärden* derå vid periodens slut.

Skiljaktigheterna mellan nu lemnade och den för sista femårs-
perioden meddelade uppgift förklaras deraf, att uti nu afgifna
uppgift blifvit dels iakttagna de i en för länet under perioden
fastställd, ny jordebok verkställda rättelser af tid efter annan

tillkomna felaktiga anteckningar i 1825 års jordebok, och dels rättade åtskilliga vid uppgörandet af tabellen för sista femårsperioden begångna misstag och felaktigheter.

Beträffande antalet fastigheter utan tillhörande jordbruk åberopas hvad i sista berättelsen finnes härom omförmäldt.

Genom Kungl. Brefven af den 5 Juni och den 4 September 1874 hafva häradsbördingebostället Sonekulla N:o 1 om $\frac{5}{8}$ mantal, N:o 2 om $\frac{3}{4}$ mantal, samt kronofogdebostället Hellaryd N:o 2 $\frac{3}{4}$ mantal, båda belägna i Bräkne härad, blifvit till statsverket indragna.

Tab. N:o 10 b. Uppgifter om städernas jordområden och egendomar samt dessas taxeringsvärden lemnas i tabellen N:o 10 b.

För de till städernas grundläggning donerade hemman, äfvensom för hemman, hvilka af dem under enskild eganderätt innehafras, lemnas uti sista femårsberättelsen utförlig redogörelse.

För fullständiggandet af denna redogörelse, beträffande Karlskrona, torde böra nämnas, att staden jemväl eger, såsom stadsjord, de vid Ronneby köping belägna jordlotterna Borgmästareängen och Hospitals- eller Fattiglyckan.

Sedan det, genom Kungl. Brefvet af den 5 April 1867, under Karlshamns stads jurisdiktion lagda hemmanet $\frac{3}{8}$ mantal N:o 65 Vestra Tubbaryd blifvit från Asarums sockens till Karlshamns stads taxeringslängd öfverfördt, ingår samma hemman i det för 1873 och följande år upptagna taxeringsvärdet af stadens jordområde och egendom.

Taxeringsvärdena för år 1875 å hus och tomter, hvilka i Karlskrona och Sölvesborg voro fria från utgörandet af bevilning, uppgingo i Karlskrona till 464,085 kronor och i Sölvesborg till 129,000 kronor.

Under perioden har endast $\frac{1}{8}$ mantal, i en brukningsdel, blifvit från krono till skatte inlöst.

För antalet af hemmansklyfningar, hvilka af landtmätare blifvit verkställda och under perioden afslutade, lemnas redogörelse uti denna tabell:

År.	Antal.	Klufna och förmedlade hemman.	Antal del-egare.	Skiftade qvadratref.					
				Åker.	Äng.	Od-lingsmark.	Afrös-ningsjord.	Im-pedi-ment.	Summa
1871.....	24	3,990	54	2,012	3,409	156	10,081	229	15,887
1872.....	15	3,867	52	1,929	1,839	62	7,772	253	11,855
1873.....	21	3,668	57	2,333	2,603	—	8,060	504	13,500
1874.....	19	3,520	72	1,510	2,271	10	12,574	266	16,631
1875.....	8	2,560	37	1,916	2,019	40	2,873	108	6,956
Summa	87	17,605	272	9,700	12,141	268	41,360	1,360	64,829

Tab. N:o 11. Enligt tabellen N:o 11, uti hvilken lemnas redogörelse för laga skiften, har antalet af sökta och afslutade laga skiften under perioden ytterligare nedgått, så att, då under sista perioden antalet deraf utgjorde 15 sökta och 18 afslutade, antalet under förevarande period endast uppgått af de förra till 11 och af de senare till 12.

Orsaken till vexlingen i skiftesförrättningarnas antal under perioden torde få sökas i rent tillfälliga omständigheter, enär icke något af de i sista femårsberättelsen omförmälda, ej heller andra kända förhållanden dertill medverkat.

I afseende å inflytelsen af skiftesväsendet på jordbruket åberopas innehållet af föregående berättelser.

Antalet af de vid slutet af 1875 i länet befintliga byar och enstaka hemman, hvilka ännu ej undergått laga skifte, beräknas till 221. I detta belopp ingå dock högst få byar, utan utgöres detsamma till största delen af hemman och herrgårdar.

För stats- och riksgäldsmedel lemnas redogörelse i ta- Tab. N:o 12. bellen N:o 12.

Anledningen till olikheten mellan 1873 års utgående och 1874 års ingående balans för behållning af riksgäldsmedel är att finna uti den genom Kungl. Statskontorets cirkulär af den 30 December 1873 och den 17 December 1874 meddelade föreskrift, att från och med sistnämnda år skulle bland statsmedlen redovisas ej mindre allmänna bevilningen, än ock skatterättsmedel samt lösen för ekeskog, maste- och stor-verks-trän, samt att den uti 1873 års räkenskaper å allmänna bevilningen för samma och föregående år utbalanserade tillgång af utestående uppbörd och proprietalanser skulle vid upprättandet af 1874 års landsböcker sammanföras med statsmedlen.

Då, i fråga om den kommunala finansstatistiken från och med år 1874 primäruppgifter till Statistiska Centralbyrån lemnats, efter derför fastställd plan, och behof sålunda icke förefinnes för en tabellarisk framställning af dessa uppgifter för åren 1874 och 1875, har Statistiska Centralbyrån fritagit Kungl. Maj:ts Befallningshafvande från bestyret med insamlandet och bearbetning af uppgifter för dessa år, hvadan redogörelsen för berörda finansstatistik endast omfatta de tre första åren af perioden.

Landstingets inkomster och utgifter under denna tidsperiod hafva utgjort:

	1871.	1872.	1873.	Summa.
Inkomster:				
Bräuvinsförsäljningsavgifter	6,927,41	10,025,71	11,207,20	28,160,32
Andel i vinstmedlen för bräuvinsförsäljningen	6,792,40	6,560,00	400,00	13,752,40
Landstingsskatt	—	—	7,821,33	7,821,33
Utgifter:				
För undervisningsväsendet:				
Skolkomiten	2,000,00	1,000,00	1,000,00	4,000,00
Folkhögskolan	1,000,00	1,000,00	1,000,00	3,000,00
Döfstumma-institutet	5,000,00	5,060,00	5,694,88	15,754,88
Slöjdskolan	—	100,00	300,00	400,00
För sjukvårdsväsendet:				
Lasaretten	3,092,00	6,563,00	4,492,00	14,147,00
Sjukattiralj	—	—	200,00	200,00
För kommunikationsväsendet:				
Väganläggningar	—	—	4,875,00	4,875,00
Nättraby å-rensning	—	—	1,500,00	1,500,00
För rese-, aflönings- och förvaltningskostnader	2,953,95	2,951,80	2,257,27	8,163,02
För rofjurs dödande	374,00	187,50	235,50	797,00
För landstingens tidskrift	100,00	100,00	100,00	300,00
För polisväsendet	—	—	258,04	258,04
För lifränteförsäkringsväsendet	—	—	800,00	800,00
Summa:				
Inkomster	13,719,81	16,585,71	19,428,53	49,734,05
Utgifter	14,519,95	16,962,80	22,712,69	54,194,94

Enligt uppgifter, lemnade af ordförandena i kyrkostämmorna, hafva *kyrkokassornas* inkomster och utgifter varit:

	Inkomster.	Utgifter.
För år 1871	61,284 01	88,876 29
» » 1872	49,296 62	60,610 87
» » 1873	52,225 16	58,654 10

Behållningen vid 1873 års slut utgjorde 116,122 kr. 22 öre.

Utgifterna för *folkundervisningen*, enligt uppgifter från ordförandena i kyrkostämmorna, utgjorde:

År.	Af staten anslagna medel.		Af kommunerna lemnade bidrag.			Räntor eller andra medel.	Summa. Kronor.
	Folk-skole-afgift.	Särskilda stats-anslag.	Personala bidrag.	Afgifter för barn inom skol-åldern.	Efter 2:a Art. beviljning, hemmantal eller annan grund.		
1871.....	13,769,12	9,262,55	9,041,96	6,648,42	33,322,84	7,654,19	79,699,38
1872.....	10,243,82	18,198,07	7,853,56	8,162,46	40,588,84	7,621,71	92,668,49
1873.....	10,755,61	18,182,00	7,612,13	8,857,58	48,492,69	7,132,62	101,032,63

Inom kommunerna å landsbygden hafva kommunalutskyllerna, med undantag af de för fattigvården, varit följande:

	1871.	1872.	1873.
Till aflöning åt distriktsläkare	1,200,00	1,200,00	1,200,00
» » » barnmorskor	3,880,00	4,222,00	3,948,00
» » » fjerdingmän	225,00	295,00	517,50
» skrifmaterialier och skrifbiträden åt ordförandena i kommunalstyrelserna.	1,360,00	1,360,00	1,360,00
» diverse utgifter	8,741,21	4,067,78	10,376,09

Aflöning till distriktsläkare har blifvit bestridd af Ronneby, Backaryds och Gernsjö socknar.

Ersättning till ordförandena i kommunalstämmor och kommunalnämnder för skrifmaterialier och skrifbiträde är upptagen för endast ett fåtal kommuner, men har antagligen utgått inom de flesta af dem och upptagits bland utgifterna för fattigvården.

Bland diverse utgifter ingå: afbetalningar å iråkad skuld till belopp af 8,326 kr. 30 öre, ränta och amortering å jernvägslån 4,617 kr. 52 öre samt omkostnad för bro-omläggningar 2,743 kr. 20 öre.

För *häraders*, genom kronans eller häraders enskilde upp-bördsmän debiterade och uppburne *utskylder* meddelas uppgift i följande tabell:

	1871.	1872.	1873.	1874.	1875.
Snöplogning	6,032,76	5,285,65	566,61	198,97	823,41
Väg- och bro-underhåll	276,50	437,22	4,647,78	531,72	765,85
Kronobrefbäring	5,066,17	4,661,76	4,661,76	—	—
Underhåll af tingshus, krono- och häradsbåken, hyra för och möblering af tingshus, städning och eldning, tingsved	1,316,45	1,320,77	1,766,95	1,032,68	2,381,72
Fångvaktare- och häradsstjenare-löner	850,00	850,00	850,00	850,00	850,00
Skarprättarelön	84,20	86,36	91,14	92,31	91,83
Djursläkarelön	290,18	290,18	290,18	290,18	290,18
Summa kronor	13,916,26	12,931,94	12,874,42	2,994,96	5,202,99

Af dessa afgifter, hvilka utgjorts en del efter hemmantal och en del efter matlag, hafva samtliga utgått inom alla och andra åter endast inom vissa härad.

I *Ronneby köping*, der *kommunalutskylder* utgått både efter beviljning och matlag, hafva, med beräkning af köpingen till-fallen andel i bränvinsförsäljningsafgifterna och vinst af der-varande bränvinsförsäljningsbolags rörelse, inkomsterna, med undantag af hamn-afgifterna och de för fattigvården afsedda, för hvilka särskildt redogöres, utgått:

år 1871	till kronor	7,429,94.
» 1872	» »	8,092,92.
» 1873	» »	10,788,47.

För *städernas intrader*, oberäknadt de för fattigvården afsedda medel, för hvilka å annat ställe redogöres, meddelas följande, af magistraterna lemnade uppgifter:

	1871.	1872.	1873.	1874.	1875.
Karlskrona stad.					
Tomtören, arrenden, hyror	13,054,83	11,169,18	11,380,24	13,063,97	15,137,60
Influtna utskylder och bi-drag	34,278,92	36,520,84	17,115,85	56,616,67	55,172,13
Handskattsmedel	775,00	905,00	810,00	1,090,00	1,395,00
Statsbidrag till landbro-arne	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
Utskännings- och minu-teringsafgifter	23,108,26	30,290,60	15,315,12	11,252,98	31,438,18
Hamnafgifter af fartyg och båtar	14,496,62	12,560,35	13,319,70	12,439,12	14,139,54
Dito af varor	1,828,21	1,193,46	1,243,36	1,551,04	1,559,80
Tolagsersättning	15,088,61	17,476,92	16,766,59	17,845,17	20,029,49
Bötesmedel	249,67	271,75	255,42	247,50	267,17
Skogseffekter, beteslega, hö m. m.	1,360,72	1,312,67	2,136,62	1,889,65	1,578,81
Öfriga inkomster	9,232,21	657,55	704,51	1,127,32	3,166,75
Summa kronor	114,573,05	112,875,32	79,547,41	117,623,42	144,384,47
Karlshamns stad.					
Tolagsmedel	7,969,28	7,469,66	10,291,74	10,387,25	12,241,82
Väg- och mätarepenningar	1,894,25	425,75	531,72	812,82	502,82
Arrendemedel och inkomst af jordar	13,682,29	14,012,54	14,131,86	13,980,09	14,086,49
Öfverskotts-ränta	25,52	26,38	27,30	28,47	31,75
Bränvinsutskännings- och minuteringsafgifter samt andel i vinstmedel	7,066,36	6,826,32	6,863,74	16,757,32	18,710,11
Bötesmedel	193,00	281,25	196,50	202,25	211,50
Skogsafverkning	1,271,35	965,87	4,882,86	8,160,22	1,914,48
Diverse uttaxerade stads-skatter	11,380,93	9,896,97	13,072,34	18,214,55	24,099,84
Summa kronor	43,482,98	39,904,74	50,098,06	68,542,97	71,798,81
Sölvesborgs stad.					
Tolagsmedel	841,43	1,207,45	1,271,85	1,229,11	1,293,00
Arrendemedel af jord	1,915,73	1,580,96	1,511,70	1,679,49	1,296,70
Bränvinsminuterings- och utskänningsafgifter	2,580,82	3,276,94	3,473,02	3,508,96	5,389,20
Skogsafverkning och mul-bete	3,499,97	3,620,01	3,936,52	5,093,92	5,024,71
Afgifter för marknadsbodur	175,00	140,00	140,00	164,36	172,50
Tomtskiftes-afgifter	769,52	769,52	771,51	771,51	766,51
Uttaxerade stadsskatter	7,851,96	7,922,71	10,769,21	11,931,77	14,570,94
Elementarskolans tillbygg-nad	—	—	10,000,00	1,200,00	—
Summa kronor	17,634,43	18,517,59	31,873,81	25,579,12	28,513,56

6. Politi.

Den i sista femårsberättelsen omförmälda, af landstinget för *folkskoleväsendets* inom länet förbättrande tillsatta komité har, med understöd af landstinget och länets Kungl. hushållningssällskap, under perioden fortsatt sin verksamhet i den uti nämnda berättelse angifna riktning.

Sålunda har tillfälle beredts länets folkskolelärare att sammanträda, för att, under läns-instruktörens ledning, vinna ytterligare förkofran i insigter och lärareckicklighet. Dessa sammanträden, hvilka de tre första åren hållits å folkskolornas lokal och år 1874 i Ronneby köping samt vanligen räckt fyra veckor, hafva, de tre första åren, bevistats af ett ganska stort antal lärare.

Läroanstalten för *bildandet af lärare och lärarinnor* vid småskolor inom länet har varit i verksamhet åren 1871, 1873 och 1875, samt varit förlagd förstnämnda två år å folkskolornas lokal och år 1875 i Karlskrona. Undervisningen, i förening med praktiska öfningar, har fortgått under sex till åtta veckor. Antalet elever har utgjort år 1871 sjuttio, deraf femtio manliga och tjugo qvinliga, samt år 1873 fyratioåtta, deraf trettien manliga och sju qvinliga. För år 1875 har uppgift härom icke kunnat erhållas.

För *undervisningsväsendets befrämjande*, på sätt sålunda förmåts, har landstinget under hvarje af åren 1871—1875 ställt till skolkomiténs förfogande 1,000 kronor samt derjemte år 1873 anslagit dels till understöd för skollärare och skollärarinnor vid genomgåendet af praktisk kurs 250 kronor för hvartera af åren 1874 och 1875 och dels för inköp af skolmaterial 750 kronor.

Hushållningssällskapet har för enahanda ändamål bidragit med 500 kronor årligen.

Folkhögskolan i Blekinge, i hvilken undervisningen fortsatt efter samma plan som tillföre, har under perioden varit förlagd första året å Asarums forna gästgifvaregård, men, efter det densamma den 6 December 1871 nedbrunnit, följande åren å den invid Karlshamn belägna egendomen Kristineberg. Ledningen af skolans angelägenheter har varit uppdragen åt en af tio ledamöter och fyra suppleanter bestående styrelse. Närmaste inseendet öfver skolan har utförts af en föreståndare, som tillika varit ordinarie lärare och vid undervisningen haft sig till biträde tre extra lärare. Lärjungarnes antal har uppgått under läsåret 1870—1871 till sjutton, under 1871—1872 till trettio, under 1873—1874 till trettiofem, under 1874—1875 till sexton samt utgjorde vid periodens slut tjugotvå.

Skolan har uppehållits dels genom anslag af staten, landstinget och hushållningssällskapet och dels medelst bidrag af enskilda, och åtskillige landskommuner. Skolans inkomster och utgifter hafva utgjort:

	Inkomster.	Utgifter.
under läsåret 1870—1871.....	2,672,47.	2,881,00.
” ” 1871—1872.....	3,666,12.	4,311,32.
” ” 1872—1873.....	2,783,17.	3,364,10.
” ” 1873—1874.....	3,394,99.	3,159,32.
” ” 1874—1875.....	3,436,74.	3,236,93.

Summa kronor 15,953,49. 16,952,87.

I fråga om det inflytande på befolkningen, folkskolorna under sin verksamhet utfövat, har styrelsen icke uttalat vidare

omdöme, än att det visat sig, att de af skolans elever, som efter genomgången kurs blifvit hemmansegare, med större klarhet uppfattat inom kommunen förekommande frågor och kunnat med mera reda än deras jemnåriga, som icke bevistat folkskolorna, deltaga i handläggningen af de kommunala ärendena.

För länets lägre *landbruksskola* har redogörelse lemnats i tredje afdelningen.

Utom de i städerna befintliga, enskilda läroanstalter finnas inom länet följande, till folkskolornas klass icke hänförliga *undervisnings- och uppfostringsanstalter*, nemligen:

1:o i Karlskrona:

Slöjdskolan, hvilken organisation och undervisningsplan är omnämnd i föregående femårsberättelse.

Genom testamentariskt förordnande hafva affidne grosshandlaren, riddaren T. D. Westerdahl och hans hustru bestämt, att, sedan en viss del af deras förmögenhet blifvit för andra ändamål disponerad, återstoden deraf skulle ställas under förvaltning af magistraten och stadsfullmäktige i Karlskrona samt stadens revisorer och den deraf inflytande ränta tillfalla skolan. Vid den slut-utredning i boet efter grosshandlaren Westerdahl, som under innevarande år egt rum, befanns nämnda återstod uppgå till 110,224 kronor 66 öre.

Affidne handlanden S. Sjögren har jemväl donerat till skolan ett belopp af 45,583 kronor 19 öre, hvilket är öfverlemnadt till Karlskrona stads och dess drätselkammars förvaltning, men hvaraf någon afkastning ej tillfaller skolan förr, än gifvarens enka affidit.

Jemte 750 kronor, som årligen utgå från den i föregående berättelse omförmälda Danielssonska fonden, står under skolans styrelses förvaltning ett kapital af 6,000 kronor, uppkommet dels genom besparingar å berörda fond före skolans öppnande och dels genom medel skänkta af det i Karlskrona först bildade spirituosa-försäljningsbolag.

För influtna medel till skolan under åren 1871—1875 lemnas följande uppgift:

	1871.	1872.	1873.	1874.	1875.
Hundskatt.....	419,69	487,50	400,00	42,72	—
Räntor.....	360,00	360,00	354,61	254,51	326,44
Hushyreibidrag af staden.....	300,00	300,00	300,00	300,00	600,00
Terminsafgifter.....	80,75	126,00	137,75	248,00	192,00
Danielssonska fonden.....	750,00	750,00	750,00	750,00	750,00
Utmünsteringsbolaget.....	—	1,000,00	—	—	—
Westerdahlska donationen.....	—	—	—	2,778,44	4,196,00
Summa kronor	1,910,44	3,023,50	1,942,36	4,373,67	6,064,44

Af de från Danielssonska fonden utgående 750 kronor utbetalas 300 kronor årligen till en lärarinna i en slöjdskola för flickor, hvilken är ordnad i sammanhang med stadsförsamlingens folkskola.

Elevantalet utgjorde år 1871: 109 och år 1875: 104. De flesta eleverna tillhörde de särskilda handtverksyrkena.

Stadgar för skolan hafva den 29 Maj 1875 blifvit af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställda.

Institutet för döfstumme. För denna inrättnings organisation och verksamhet har i föregående berättelse blifvit redogjort.

Elevernes antal utgjorde:

vid periodens början.....	50.	
under perioden intagne	52.	102.
utgångne	46.	
qvarvarande vid 1875 års slut	56.	
deraf tillhöra		
Blekinge län	52.	
andra län	4.	56.
Öfver 15 år voro	25.	
under 15 år »	31.	56.

Enligt inrättningens räkenskaper hafva inkomster och utgifter utgjort:

	Inkomster.	Utgifter.
1871	kronor 15,287,22.	13,111,91.
1872	» 13,305,00.	13,642,16.
1873	» 11,922,05.	13,979,22.
1874	» 20,597,44.	16,601,34.
1875	» 19,656,41.	17,509,45.

De belopp, hvarmed inkomsterna öfverskridit utgifterna, hafva användts till afbetalning af inrättningens skuld.

För institutets underhåll och för amortering af dess skuld har landstinget anslagit:

1871	kronor 3,000,
1872	» 3,000.
1873	» 3,000.
1874	» 8,170.
1875	» 8,170.

Derjemte har inrättningen åtnjutit statsanslag under år

1871	kronor 5,800.
1872	» 5,350.
1873	» 4,650.
1874	» 6,650.
1875	» 6,300.

Undervisningen har bestridts af en lärare och åtta lärarinnor. För slöjd-afdelningen hafva dessutom två lärare varit anställda.

Skyddshemmet, i hvilket varit i medeltal intagna 23 från institutet för döfstumme afgångna, föräldralösa flickor. Inrättningen har uppehållits genom afkastningen af de intagna personernas eget arbete.

Barnhemmet, hvarest under perioden i medeltal vårdats 33 barn. Denna inrättning uppehålls genom bidrag af enskilde och afkastningen af dess donationsfond.

Småbarnsskolan. Denna genom enskilda bidrag underhållna skola har under perioden fortsatt sin verksamhet efter oförändrad plan.

2:o) i *Karlshamn*:

Navigationsskolan, hvilken, med ett årligt anslag af 4,200 kronor och med samma antal lärare som tillföre, fortsatt sin verksamhet. Skolan har under perioden haft följande antal

	Elever.	Deraf i ångmaskinlära.
år 1871	32.	8.
» 1872	34.	7.
» 1873	50.	12.

Tillämpningsskolor. Barnhem. Flickskolor m. m.

	Elever.	Deraf i ångmaskinlära.
år 1874	44.	12.
» 1875	59.	7.
Summa	219.	46.

Dessutom hafva under perioden 33 personer vid skolan aflagt examen för behörighet att föra befäl å ångfartyg, utan att hafva varit såsom elever inskrifne.

Materiel för undervisningen har blifvit under perioden inköpt för 1,337 kronor 30 öre.

Fabriksskolan, som uppehålls genom frivilliga gåfvor och uti hvilken omkring femtio lärjungar åtnjutit undervisning i kristendom, skrifning och räkning.

Den utaf framlidne grosshandlaren A. Hellerström till inrättandet af en *teknisk skola* donerade fond, 30,000 kronor, har till den 21 Augusti 1875 genom räntebesparingar ökats till 64,353 kronor 41 öre. Skolan har ännu icke kommit till stånd.

3:o) i *Sölvesborg*:

Barnhemmet, hvars verksamhet oafbrutet fortgått i samma riktning och omfång, som i föregående berättelse omförmälas.

Arbetsföreningens aftonskola har upphört, sedan en dylik för allmänheten tillgänglig skola blifvit af enskild person inrättad.

4:o) å *landsbyggden*:

Martin Thunells stiftelse i Rödeby socken.

Stiftelsens ändamål är att uppfostra fattiga barn af båda könen till dugliga tjenare, för hvilket ändamål densamma bekostat uppfostran:

under år 1871 för 10 gossar och 10 flickor med en kostnad af kronor 1,630,00.	
» » 1872 » 10 » » 10 » » » » 1,575,94.	
» » 1873 » 19 » » 15 » » » » 2,096,88.	
» » 1874 » 18 » » 14 » » » » 2,134,83.	
» » 1875 » 28 » » 19 » » » » 2,710,29.	

Förvaltningskostnaden har vexlat från 200 till 400 kronor årligen.

Vid 1875 års slut utgjorde stiftelsens kapitaltillgångar 83,582 kronor 6 öre, bestående uti:

Fastigheter och inventarier till värde af ... kronor	28,247,63
och kontanta medel till belopp	» 55,334,43.

Af penningmedlen har största delen varit utlånad mot in-teckningssäkerhet och 6 proc. årlig ränta och endast mindre belopp insatta i banker på deposition eller annan räkning.

De i Nättraby och Hjortsberga socknar för flickors undervisning i handslöjd inrättade skolor.

Dessa skolor hafva under perioden fortsatt sin verksamhet med hvar sin lärarinna.

Elev-antalet har uppgått, i Nättraby till 20 och i Hjortsberga till 10 årligen. Skolan i Nättraby har haft i årlig inkomst 200 kronor, hvilken under år 1875 ökats med ett till 300 kronor uppgående, af Hushållningssällskapet beviljadt anslag.

Ronneby köpings flickskola, uti hvilken undervisning meddelats så väl i folkskolans läroämnen som ock i qvinliga handslöjder. Skolan, grundlagd af enskilda personer, underhålls af Ronneby köpings kommun genom årligt anslag, hvilket sistlidet år uppgick till 393 kronor 29 öre.

Asarums sockens flickskola, i hvilken skolpligtiga flickor flere eftermiddagar i veckan erhållit undervisning i handslöjd af lärarinnan i Asarums fasta småbarnsskola.

Antalet lärjungar utgjorde sistlidet år 79. Undervisningen bekostas af Asarums kommun.

Enskilda undervisningsanstalten för flickor i Asarum. Ut i denna anstalt, omförd i äldre berättelser, har under perioden lemnats undervisning åt flickor i folkskolans ämnen och qvinlig handslöjd. Undervisningen, som fortgått åtta månader årligen, har meddelats af en från diakonissanstalten i Stockholm utgången lärarinna, som, utom fri bostad, ljus och ved m. m., har haft i årlig lön 350 kronor.

Under år 1875 hafva 37 flickor njutit undervisning i anstalten.

Skolan i Augerums socken för gossars undervisning i slöjd. Denna med anslag af landstinget och Hushållningssällskapet hugnade skola har under perioden lemnat undervisning i slöjd åt 15 till 20 gossar. Undervisningen, som bestridts af läraren vid Augerums folkskola samt stått i sammanhang med undervisningen i folkskolan och omfattat två till fyra timmar af hvarje undervisningsdag i folkskolan, har blifvit lemnad uti snickeri, ställmakeri, svarfning, bleckslageri och bokbinderi.

Skolan i Mörrums socken för undervisning i qvinlig slöjd. Skolan, hvilken mot slutet af perioden tillkommit och underhålles genom en så kallad arbetsförening, är omfattad med stort förtroende.

Barnhemmet i Rödeby socken. Rörande denna, af enskild person underhållna anstalt återopas äldre berättelser.

Framlidne öfversten Juhlin-Dannfelt hade donerat, jemte jordland och hus, ett kapital af 5,000 kronor, att användas till en »undervisnings-, underhålls- och uppfostringsanstalt inom Jemshögs och Kyrkhults socknar»; men som räntan å kapitalet icke medgaf förverkligandet af något utaf testators ändamål med gåfvan, beslöto församlingarna år 1874 att försälja huset och bortarrendera jordlandet samt göra penningmedlen räntebärande under loppet af femton år, på det testators afsigt måtte i någon mån kunna uppnås.

Fonden utgjorde den 31 December 1875: 9,313 kronor 46 öre.

Den ställning i afseende å *fångvårdsrörelsen*, som länet vid jemförelse med öfriga län inom riket så ofördelaktigt intog under sista femårsperioden och hvilken var att tillskrifva det ekonomiska betrycket och den nöd, hvilken under en del af perioden var rådande, har under förevarande period undergått en förändring till det bättre. Fångvårdsstyrelsens berättelser utvisa nemligen, att antalet af för brott häktade personer, hvilket uppgick år 1865 till 418 och år 1869 till 769, under perioden nedgått, så att detsamma år 1874, det sista för hvilket berättelse blifvit offentliggjord, utgjorde endast 332. — Jemväl antalet af för försvarslöshet och olofligt kringstrykande häktade personer, hvilket år 1869 uppgick till 334, har under perioden ej obetydligt nedgått och utgjorde år 1874 endast 124.

Till denna lyckliga förändring hafva de under perioden inträffade goda skördar, med högt pris å landtmannaprodukter, samt deraf föranledd, riklig tillgång på arbetsförtjenst i förening med höga arbetslöner i öfvervägande grad bidragit.

Af de vid periodens början befintliga *inrättningar för kreditens och företagsamhetens befrämjande* har filialbanken i Karlskrona, hvars oktroj tilländagick den 1 Juli 1873, upphört och dess verksamhet upptagits af ett bolag, grundadt på Kungl. förordningen om aktiebolag den 6 Oktober 1848 och benämndt »Blekinge Bank».

Öfriga i sista femårsberättelsen omfördä länleinrättningar hafva under perioden fortsatt sin verksamhet.

Å landsbygden hafva under perioden två nya *sparbanker* blifvit öppnade, nemligen Eringsboda sparbank den 2 Oktober 1871 och Mellby sparbank under loppet af år 1872. Till dessa sparbankers uppsättning och förvaltningskostnad har Hushållningssällskapet lemnat bidrag. Reglementen för sparbankerne äro af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställda, för Eringsboda sparbank den 24 Juli 1871 och för Mellby den 16 Januari samma år.

Då de vid slutet af sista femårsperioden befintliga sparbanker jemväl under förevarande period fortsatt sin verksamhet, uppgår vid periodens slut antalet af sparbanker inom länet till fjorton.

Den i tabellen N:o 13 lemnade redogörelse för spar- Tab. N:o 13.

bankernes rörelse och ställning under perioden utvisar, att så väl antalet delegare som ock delegarnes behållning, äfvensom grund- och reserv-fonden ökat: antalet af delegare, hvilket uppgick vid 1870 års slut till 13,698, men vid slutet af år 1875 till 21,670, med 7,972; delegarnes behållning, hvilken utgjorde vid periodens början 2,286,908 kronor, men vid dess slut 4,532,589 kronor, med 2,245,681 kronor; samt grund- och reservfonden, hvilken uppgick vid 1871 års början till 218,256 kronor, men vid 1875 års slut till 341,356 kronor, med 123,100 kronor.

Af de vid 1875 års slut befintliga delegare och fonder be-
löpte sig:

	Delegare.	Delegarnes behållning. Kronor.	Grundfond. Kronor.	Summa behållning. Kronor.
på sparbanken i Karlskrona.....	6,159	1,090,287,76	50,963,80	1,141,251,56
» » i Karlshamn.....	4,045	857,622,68	95,691,46	953,314,14
» » i Sölvesborg.....	2,763	664,798,58	105,202,85	770,001,43
» » i Östra härad.....	817	103,298,00	4,584,53	107,882,53
» » i Fridlefstad.....	412	106,251,23	5,406,38	111,657,61
» » i Tving.....	232	38,373,11	3,778,61	42,151,72
» » i Eringsboda.....	265	63,443,06	2,393,61	65,836,67
» » i Hjortsberga.....	442	76,185,78	3,136,30	79,322,08
» » i Ronneby.....	1,209	265,779,93	14,741,23	280,521,16
» » i Hoby.....	612	120,859,10	3,801,58	124,660,68
» » i Asarum.....	1,499	296,447,57	9,859,75	306,307,32
» » i Mörrum.....	811	115,286,51	3,487,62	118,774,13
» » i Mellby.....	622	94,978,45	3,245,34	98,223,79
» » i Gensjö.....	1,782	638,975,56	35,062,15	674,037,71

Sparbankerne hade, vid början af perioden, de i städerna 9,870 delegare och de å landsbygden 3,828, men vid slutet af perioden, de i städerna 12,967 och de å landsbygden 8,703. Delegareantalet har alltså under perioden ökat, för sparbankerne i städerna med 3,097 och för de å landsbygden med 4,875.

Delegarnes antal har under perioden årligen tillvuxit, och, med undantag af året 1875, har det insatta beloppet jemväl ständigt varit större än det uttagna; för året 1873 med ej mindre än 459,431 kronor.

Utlåningen har verkstälts mot inteckning, pant eller annan säkerhet.

Med undantag af sparbanken i Eringsboda, hvilken under åren 1871 och 1872 betalt endast 4½ proc. ränta å insättares

kapital, hafva insättare i öfrige sparbanker under hela perioden, äfvensom insättare i Eringsboda sparbank under de tre sista åren på sina insatta penningar åtnjutit 5 proc. ränta.

Socknemagasinen i Hoby och Backaryd hafva under perioden fortsatt sin verksamhet. Magasinen egde vid periodens slut, det i Hoby 253 tunnor säd och kontant 1,900 kronor, hvilka penningar voro insatta i socknens sparbank, och det i Backaryd 130 tunnor säd, hälften råg och hälften korn. Ränta för spanmålsån har utgått med 4 kappar på tunnan.

De i sista femårsberättelsen omförmälda sju *brandstodsbolag* hafva, med undantag af bolaget för Kristianopels socken, under perioden fortfarit med sin verksamhet, för hvilken redogöres uti efterföljande tabell:

	Antal försäkringar.	Ansvarighetssumma. Kronor.	Antal ersatta brand-skador.	Utbetald skadeersättning. Kronor.
	Vid 1875 års slut.		Under hela perioden.	
<i>Blekinge läns brandstodsbolag för landet.</i>				
Afdelningen för hus.....	6,829	10,976,700	51	36,668,55
d:o för löseegendom.....	4,693	7,053,290	48	19,129,46
Summa	11,522	18,029,990	99	55,798,01
<i>Brandstodsbolaget inom Tvings socken.</i>				
Afdelningen för hus.....	238	142,780	5	4,500,00
d:o för löseegendom.....	239	147,190	—	—
Summa	477	289,970	5	4,500,00
<i>Brandstodsbolaget inom Backaryds sn.</i>				
Afdelningen för hus.....	112	145,390	1	220,00
d:o för löseegendom.....	82	106,010	—	—
Summa	194	251,400	1	220,00
<i>Brandstodsbolaget inom Listers härad.</i>				
Afdelningen för hus.....	3,008	4,206,710	21	26,436,00
d:o för löseegendom.....	2,529	3,538,430	31	20,932,13
Summa	5,537	7,745,140	52	47,368,13
<i>Brandstodsbolaget inom Listerby, Färkärle, Hjortsberga och Edestads socknar.</i>				
Afdelningen för hus.....	{ Bolaget upphört }		1	500,00
d:o för löseegendom.....	{ d. 17 April 1874. }		4	1,610,00
Summa	—	—	5	2,110,00

Vid jemförelse mellan nu lemnade och i sista berättelsen afgifna redogörelsen för brandstodsbolagen framgår, att i Blekinge läns och Listers härad's brandstodsbolag försäkringarna och ansvarighetssummorna under förevarande period betydligt ökats, uti förstnämnda bolaget: försäkringarna med 2,916 och ansvarighetsbeloppet med 4,789,170 kronor, och uti det sistnämnda: försäkringarna med 1,329 och ansvarighetssumman med 2,051,790 kronor; hvaremot delegareantalet och försäkringsbeloppen i öfriga bolag, hvilka varit i verksamhet, betydligt minskats.

Förutom de i tabellen upptagna, å landet timade brand-skador, uppgående till 162, hafva i städerna inträffat 8 eldsvådor, deraf i Karlskrona 4, i Karlshamn 3 och i Sölvesborg 1. De af Städernas Allmänna Brandstodsbolag utbetalda ersättningar hafva uppgått, i Karlskrona till 14,991 kronor 74 öre, i Karlshamn till 5,550 kronor och i Sölvesborg till 18,385 kronor 48

öre. Derjemte har försäkringsbolaget Skandia i ersättning för eldskada i Karlshamn utgifvit 16,530 kronor.

De i föregående berättelser omförmälda, inom Mellby och Torrums socknar samt Medelsta härad bildade, tre bolag eller *föreningar för försäkring af båtar och fiskeredskap* hafva under perioden fortsatt sin verksamhet, hvilken dock varit i aftagande, icke så mycket till följd af okunnighet om fördelarne med, eller misstroende till dessa inrättningar, som fast heldre på grund af den sorglöshet och brist på omtanke för framtiden, hvilka äro så utmärkande drag hos fiskare-befolkningen.

För föreningarnas ställning under perioden meddelas redogörelse i nedanstående tabell:

År.	Antal delagare.	Antal försäkrade			Sammanlagda ansvarsbeloppet. Kr.	Antal förlorade			Summa utbetalda ersättningar. Kr.	Öfriga utgifter. Kr.	Inkomster. Kr.	Kassa-behållning vid årets slut. Kronor.
		båtar.	laxgarn.	sillgarn.		båtar.	laxgarn.	sillgarn.				
1871	62	—	—	1,515	9,260	—	—	211	626,00	76,63	714,68	4,684,40
1872	66	—	—	1,486	8,950	—	—	43	190,00	21,58	524,22	5,100,01
1873	58	1	—	1,326	8,208	—	—	64	321,30	9,00	463,88	5,414,65
1874	63	1/2	—	1,389	8,237	—	—	128	630,89	12,36	584,84	5,634,21
1875	67	—	—	1,541	9,292	—	—	68	374,00	—	483,47	5,828,07

Under perioden har i *Karlskrona* bildats en *lifränte- och kapital-försäkringsanstalt*, för tillkomsten och fortgången hvaraf lemnas följande redogörelse.

Sedan i Karlskrona bildats ett sällskap under benämning »Fosterländska Föreningen i Karlskrona», med uppgift, bland annat, att sprida kännedom om fördelarne af insättning uti lifränte- och kapital-försäkringsanstalt, så väcktes inom föreningen förslag att, för underlättande af tillfälle till dylik insättning, inrätta en särskild lifränte- och kapital-försäkringsanstalt inom länet; och då planen syntes tillvinna sig uppmärksamhet och intresse, beslöt föreningen att genast bereda tillfälle till insättningar och öppnade för ändamålet den 4 April 1872 kontor i Karlskrona. Hushållningssällskapet, för hvilket grunderna för anstalten framlades, beviljade ett anslag af 1,000 kronor till bestridande af kostnaden för anstaltens ordnande; hvarjemte landstinget den 2 Oktober 1872 såsom bidrag till förvaltningskostnaden lemnade årligt anslag af 500 kronor under åren 1873—1875. Ett uppgjort och af föreningen antaget reglemente, enligt hvilket landstinget utser styrelsemedlemmar i anstalten, har den 11 Februari 1873 blifvit af Kungl. Maj:t fastställt.

Lifränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Karlskrona.

År.	Delegare		Delegarnes							behållningar vid årets slut.	Reservfond.
	tillkomne under året.	vid årets slut.	insättningar.	ränter			belopp.				
				fot utan arfs- vinst.	fot med arfs- vinst						
					lägsta.	högsta.					
	Antal.	Antal.	Kronor.	%	%	%	Kronor.	Kronor.	Kronor.		
1872	1,598	1,590	22,134,00	—	—	—	—	22,079,00	937,38		
1873	1,899	3,429	37,547,00	5,6	6,1166	7,96532	1,231,41	60,532,41	111,56		
1874	2,315	5,678	50,431,06	5,842	5,8971	6,1152	3,920,40	114,491,25	1,308,11		
1875	1,817	7,336	33,426,34	6,001	6,0787	6,4791	6,954,63	153,234,63	1,861,56		

För att underlätta sökt och beviljad öfverflyttning till anstalten af åtskilliga från länet i Stockholms ränteanstalt gjorda insättningar, har Hushållningssällskapet för en gång anslagit 250 kronor. Antalet sålunda öfverflyttade insättningar utgjorde 1,201, med en behållning af 8,489 kronor 40 öre och ett räntebelopp derå af 198 kronor 51 öre.

Förestående tabell visar inrättningens ställning under och vid slutet af perioden.

Vid slutet af år 1875 hade 89 medlemmar af *Sölvesborgs arbetareförening* insatta 1,564 kr. 9 öre uti *Lifränte- och kapital-försäkringsanstalten i Stockholm*.

Den för *Lösens och Augerums socknar* år 1870 stiftade *husbondeförening*, för främjandet af kännedom om och inträde i lifränte- och kapital-försäkringsanstalt, har under perioden fortfarande verkat med lifligt intresse och stor framgång. Sålunda äro vid 1875 års slut af församlingarnas 6,637 medlemmar 2,446 delegare i Blekinge läns lifränte- och kapital-försäkringsanstalt med ett insatt belopp af öfver 25,000 kronor.

Vid kommunalstämma hafva församlingarna beslutat att under åren 1874, 1875 och 1876 uti länets lifränteanstalt för alla inom socknarna nyfödda barn verkställa insättningar med 2 kronor för gossebarn och 3 kronor för flkebarn, vid hvilket beslut Lösens församling dock fäst det vilkor, att föräldrar till och faddrar åt barnen skulle för dem insätta ett belopp, minst lika stort, som det af församlingen utfästa; och har detta vilkor, med högst få undantag, blifvit fullgjordt.

För främjandet af föreningens syfte och sträfvande hafva följande donationer blifvit gjorda:

till *Lösens församling*: af en person, som vill vara okänd, 1,000 kronor, å hvilka räntan, efter gifvarens död, skall utdelas såsom premier åt de föräldrar, som genom insättning i lifränteanstalt, visat synnerlig omtänka om sina barns framtid;

till *Augerums församling*: af bruksegaren Gregor Hansen å Lyckeåborg 4,000 kronor, deraf årliga räntan skall användas till insättning i lifränteanstalt för alla å Lyckeåborgs bruksegendom nyfödda barn;

4,000 kronor, under benämning »Zacharias Danielssons fond», deraf räntan skall, såsom julgåfvor, tilldelas de föräldrar af arbetsklassen inom församlingen, hvilka, utan att hafva begärt eller åtnjutit fattigunderstöd för löpande året, genom insättning i lifränteanstalt för sina barn visat omtänka för deras framtid.

Blekingeska afdelningen af Jönköpings med flere läns pensionsförening eller lifränte-försäkringsanstalt har äfven under sistförflutna fem åren fortsatt sin verksamhet genom en af Hushållningssällskapet vald direktion, bestående af fem personer. Vid 1870 års slut egde afdelningen 98 delegare, alla tillhörande den så kallade besparingsklassen. Under femårsskiftet har icke någon med döden afgått och endast 9 medlemmar tillkommit, så att antalet af delegare vid periodens slut utgjorde 107. Af dessa hafva 3 blifvit öfverflyttade till lifränteklassen och åtnjuta årlig pension. Med undantag af 2, som bo å länets landsbygd och 4, hvilka äro boende utom länet, äro öfrige delegare bosatte i Karlskrona.

Att anstalten på senare åren allt mindre anlitas har sin orsak i uppkomsten af en särskild, för länets innebyggare afsedd lifränte- och försäkringsanstalt med hufvudkontor i Karlskrona.

Vid 1870 års slut utgjorde delegarnes samlade behållning 22,887,46 kronor,

hvilken ökats	1871	med insättningar	1,733,	årsvinster	1,541,59	=	3,274,59.
"	"	1872	"	399,	"	1,608,11	= 2,007,11.
"	"	1873	"	201,	"	1,702,06	= 1,903,06.
"	"	1874	"	150,	"	1,713,20	= 1,863,20.
"	"	1875	"	143,	"	1,814,17	= 1,957,17.
							till kronor 33,892,59.

Efter gjorda afdrag för de till lifränteklassen öfverflyttade tre personer, utgjorde besparingsklassens behållning den 31 December 1875 ett belopp af 31,407 kronor 87 öre.

Dessutom finnas inom länet följande, i föregående femårsberättelser omförmälda *pensions- och nödhjelps-inrättningar*, nemligen:

a) i *Karlskrona*:

Lundeska och Danielssonska Gratials-kassorna och den i sammanhang med dem förvaltrade *Säafska donationsfonden*. Dessa kassors fonder, som vid periodens början uppgingo till..... 71,112: 70, hafva under perioden ökats,

dels med en *stiftelse* af framlidne handlandena,

bröderne *Frans Bagge och Otto Bagge*..... 51,045: 22

och dels genom en donation af aflidne handlanden

C. O. Thörn och hans hustru..... 35,114: 70,

så att dessa kassors förvaltning nu omfattar kr. 157,272: 62.

Månatligt understöd har under år 1875 utdelats till 142 personer, med sammanlagdt 6,274 kronor 1 öre.

De handlandes i Karlskrona enke- och pupill-kassa. Kassans fond, som vid 1870 års slut utgjorde 311,939 kronor 37 öre, har under perioden vunnit den tillväxt, att behållningen vid slutet af år 1875 uppgick till 323,605 kronor 73 öre. Under sistnämnda år har utbetalts: dels gratialer till 30 enkor med 400 kronor till hvarje och till 3 enkor, hvilka under året afidit, tillsammans 500 kronor, och dels understöd åt 18 personer med sammanlagdt 1,900 kronor, och åt 10 behöfvande delegare med 2,000 kronor.

Handtverkare och fabriksidkare i Karlskrona enke- och pupill-kassa. Kassans behållning, vid slutet af år 1870 utgörande 68,136 kronor 57 öre, har under perioden hugnats med donationer till belopp af 25,934 kronor 25 öre, så att kassans fond vid 1875 års slut uppgick till 100,626 kronor 23 öre. Afkastningen af förenämnda donationer tillgodokommer dock icke kassan förr än gifvarnes efterlemnade enkor afidit. Gratialer hafva under år 1875 tillfallit 27 enkor med 100 kronor och 6 pupiller med 25 kronor till dem hvardera.

Borgerskapets i Karlskrona pensionskassa. Fonden har under perioden ökats från 61,646 kronor 50 öre till 79,575 kronor 35 öre, hufvudsakligen genom en nu afidne handtverksborgares, till något mer än 10,000 kronor uppgående donation, deraf afkastningen dock först efter gifvarens enkas död tillfaller kassan. Från denna kassa hafva 34 personer åtnjutit pensioner med 100 kronor hvardera.

Föreningen för troget tjenstefolks belöning och understöd-jante. Denna inrättnings fond, som vid räkenskapsårets slut den 14 Mars 1870 utgjorde 5,960 kronor, har under tiden till den 14 Mars 1875 vuxit till 6,859 kronor 49 öre.

Belöningar och understöd hafva tilldelats:

	Antal tjenare, som er- hållit be- löning.	Belönin- garnas belopp. Kronor.	Antal forna tje- nare, som erhållit understöd.	Under- stödens belopp. Kronor.
År 1871	10	280	46	414
» 1872	13	325	48	384
» 1873	14	350	50	400
» 1874	10	250	45	405
» 1875	7	175	43	387
Summa	54	1,380	232	1,990

Föreningarna »för understödjande af så kallade *pauvres honteux*» och »för beredande af arbetsförtjenst åt fattiga *qvinor* af *arbetsklassen*» Dessa föreningar hafva under perioden med oförminskadt nit fortsatt sin gagnande verksamhet.

b) i *Karlshamn*:

Karlshamns Enke- och Pupill-kassa. Från kassan, hvilken fond under perioden stigit från 98,615 kronor 34 öre till 115,939 kronor 47 öre, utdelades under år 1875 tjugusju pensioner å 200 kronor, sex å 100 kronor och åtta å 50 kronor, eller tillsammans i 41 pensioner 6,400 kronor.

G. Heijdericks testamentsfond. Ur denna, under magistratens i Karlshamn förvaltning ställda fond, utgörande i kapital 3,000 kronor, har, enligt testamentsgifvarens föreskrift, räntan årligen utdelats till behöfvande enkör och barn efter stadens embets- och tjänste-män.

Grosshandlaren A. Hellerströms pensionsfond för ålderstigne, obemedlade arbetare i Karlshamn. Från denna, till 6,000 kronor uppgående fond, har enligt testators föreskrift räntan blifvit utdelad till 4 pensionstagare.

Pensionsföreningen i Karlshamn. Fonden, som vid periodens början uppgick till 8,596 kronor 51 öre, utgjorde vid dess slut 17,010 kronor. Antalet delegare uppgick vid 1875 års slut till 130.

I pensioner har utbetalts:

år 1873	kronor 480.
» 1874	» 510.
» 1875	» 600.

c) i *Sölvesborg*:

Sölvesborgs Enke- och Pupillkassa. Fonden har under femårs-perioden genom upplupna och inbetalda räntor och andra inkomster ökats från 37,772 kronor 78 öre till 52,077 kronor 40 öre, deraf vid 1875 års slut belöpte sig 37,140 kronor 94 öre på grundfonden och 14,936 kronor 46 öre på pensionsfonden. Tre af kassans 31 delegare hafva under perioden aflidit och uppbära enkorna efter dem pension i första klassen med 400 kronor hvardera.

Sölvesborgs sjukvårds- och förskottsförening. Föreningen har under perioden utbetalt sjukhjälp till 43 personer, med 257 kronor 2 öre, och utlemnat lån till 23, med högst 100 och lägst 15 kronor. Antalet af medlemmar uppgick vid 1875 års slut till 25, af hvilka 12 emot särskild, billig afgift betingat sig läkarevård för sina familjer af föreningens läkare. Kassabehållningen har under perioden ökats från 916 kronor 75 öre till 1,378 kronor 70 öre, hvartill den uppgick vid 1875 års utgång.

Understödsinrättningar. Sjukvårdsanstalter.

Den i slutet af sista femårsperioden bildade *konsumtionsföreningen i Karlskrona* har under perioden fortsatt sin verksamhet. Medlemmarnes antal har vexlat från 339 till 408. Handelsomsättningen har uppgått:

för år 1871 till 33,537 kr. 54 öre med nettovinst af 1,232 kr. 88 öre,	
» » 1872 » 44,273 » 63 » » » » 1,467 » 30 »	
» » 1873 » 42,920 » 49 » » » » 712 » 68 »	
» » 1874 » 38,235 » 91 » » » » 324 » 83 »	
» » 1875 » 31,535 » 14 »	

I anseende till ökade kostnader under senare åren af perioden för den till handelsrörelsen använda personal och då förändrade förhållanden i allmänhet med minuthandeln på orten inträdd, har föreningens verksamhet minskats och beslut blifvit fattadt om dess upplösande.

För antalet tillgängliga och i medeltal upptagna sängplatser vid *länets allmänna sjukvårdsanstalter* — lasarets- och kurhusinrättningarna i Karlskrona och Karlshamn, — äfvensom för dessa inrättningars inkomster och utgifter redogöres i nedanstående tabell:

År.	Lasarettet.				Kurhuset.			
	Antal sängar.		Inkomster.	Utgifter.	Antal sängar.		Inkomster.	Utgifter.
	Tillgängliga.	I medeltal upptagna.			Tillgängliga.	I medeltal upptagna.		
1871.....	56	30	10,768	12,304	40	14	13,992	10,587
1872.....	56	33	12,373	12,140	40	9	17,620	12,964
1873.....	56	33	14,568	14,683	40	14	14,916	12,481
1874.....	56	35	29,430	23,094	40	12	—	—
1875.....	56	32	23,917	22,494	40	13	—	—

Som enligt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse om kurhusafgiftens upphörande och införande af en allmän sjukvårdsafgift, den 26 Augusti 1873, räknenskaperna för hvarje sjukvårdsanstalt, der lasarett och kurhus stå under samma förvaltning, böra för begge föras gemensamt, så äro sjukvårdsanstalternas inkomster och utgifter för åren 1874 och 1875 i tabellen upptagna under lasaretsafdelningen.

Inom länet har utgått under åren 1871, 1872 och 1873 kurhusafgift, med 25 öre för hvarje betalningsskyldig person, och under åren 1874 och 1875 sjukvårdsafgift, med 50 öre för man och 25 öre för qvinna. Hvad af kurhusmedlen icke åtgått för bestridande af kurhusens utgifter har användts för lasarettens behof. I öfrigt hafva lasarettens utgifter blifvit bestridda med influtna räntor å donationer, afgifter för sjukvård, lasarettens tillkommande särskilda medel, äfvensom med de af landstinget anslagna bidrag.

En mindre sjukinrättning eller så kallad *sjukstuga* har genom anslag af landstinget kommit till stånd i *Sölvesborg* och af stadsfullmäktige derstädes stälts till helsovårdens förfogande med för dess utredning och underhåll erforderligt anslag.

I ändamål att förskaffa *Ronneby helsobrunn* en utvidgning, som motsvarade nutidens anspråk och helsovattnets utmärkta egenskaper, har ett enskildt bolag, belämnadt »Ronneby helsobrunns aktiebolag», fått å sig öfverlåten statens rätt till Ronneby helsobrunn, med dertill hörande fast och lös egendom. Sedan

ordning för bolaget blifvit den 24 Januari 1873 af Kungl. Maj:ts fastställd, hölls i April månad samma år allmän stämma, dervid bolaget konstituerades, styrelse utsågs och öfriga, för bolagets trädande i verksamhet erforderliga anordningar beslutades.

Derefter hafva ganska betydliga företag, äsyftande kuranstaltens ordnande och utvidgning med hänsyn till byggnader och planeringar, kommit till verkställighet.

Den väl belägna och rymliga, framlidne häradschefingen Gadd tillhöriga gården (Tingshuset kallad) i Ronneby köping är af bolaget inköpt och har blifvit inredd till societetshus. Egen- domen Karlstorp, som omsluter brunns- och badhusinrättningarna, har för anstaltens utvidgande och förskönande jemväl blifvit inköpt.

I närheten af helsokällan äro uppförda ett större, prydligt varmbadhus i två våningar (hufvudsakligen afsedt för stål- och gyttjebad), en schweitzeribyggnad och sex stycken boningshus i villa-stil.

Aktiernas antal utgjorde vid 1875 års slut 886. Med undantag af en, voro öfriga aktier inbetalda med 432,500 kronor.

För antalet brunns- och badgäster, för lemnade bad, samt för inkomster, utgifter och behållning under perioden lemnas följande redogörelse:

År.	Antalet brunns- och badgäster.	Deraf beta- lande.	Antalet lemnade bad.	Deraf betalda.	In- komster. Kronor.	Utgifter. Kronor.	Behåll- ning. Kronor.
1871.....	1,858	1,376	10,927	10,367	8,020,87	2,566,13	5,454,74
1872.....	2,149	1,621	13,330	12,662	10,814,01	2,897,69	7,916,32
1873.....	2,030	1,647	18,879	18,442	35,364,93	18,696,25	16,668,68
1874.....	2,278	1,905	24,779	24,239	51,306,05	23,167,55	28,138,47
1875.....	2,239	1,869	25,494	24,612	56,996,10	41,924,51	15,071,59

Anstalten har under perioden varit anlitad af 340 utlän- dingar, mest från Danmark och Finland.

I kallbadhuset å ön Karö lemnades under sommaren 1875 inalles 3,641 bassinbad.

Exporten af kolsyradt Ronnebyvatten har alltmera tilltagit, uppgående för sistlidet år till 86,101 halfflaskor.

Den inom 1870 års brunnssällskap stiftade understödsfonden för fattige brunns- och badgäster i Ronneby uppgick vid 1875 års slut till 3,490 kronor 90 öre.

Beträffande *helsobrunnen vid Karlshamn* samt de vid 1870 års slut befintliga, enskilda personer, eller bolag tillhöriga *bad- inrättningar i Karlshamn*, har någon anmärkningsvärd förändring under perioden icke inträffat.

Det i *Karlskrona*, vid landbron *anlagda badhus*, hvilket från ett bolag öfvergått i enskild ego, har visserligen under perioden hållits tillgängligt för bad, men varit föga anlitadt, antagligen af det skäl att, sedan i och för jernvägsanläggningen till staden en del af den å motsatta sidan om landbron varande hafsvik blifvit utfylld, det badhuset tillgränsande vatten lär ej vidare befunnits tjenligt för badning, enär detsamma till följd af ut- fyllningen förlorat den friskhet, som af strömsättningen mellan de å ömse sidor om landbron varande vikar betingades.

Varmbadhuset vid Stumholmen, förut tillhörigt enskild person, har öfvergått i galvaniseringsbolagets ego och under sista åren af perioden ej varit för sitt ändamål tillgängligt.

För Karlskrona stadsinnevånare, då undantag göres för flottans personal, för hvilken i detta hänseende är sörjdt, fanns i följd af ofvan anmärkta förhållanden, vid periodens slut icke tillgång till någon allmän inrättning, vare sig för kall- eller varmbad.

För afhjelpande af detta beklagliga förhållande har helso- vårdsnämnden sökt att verka genom att för allmänheten fram- lägga listor för teckning af penningebidrag till uppförandet af badhus, men frågan har i följd af bristande intresse hos allmän- heten måst under denna form förfalla.

Uti *badanstalten i Sölvesborg*, hvilken genom tillbyggnader blifvit med betydliga kostnader utvidgad, betjenas allmänheten numera med alla slag af kalla, varma och ångbad, i förening med dusch; och har anstalten under sist förflutna åren varit anlitad äfven af personer från mera aflägsna orter, dertill stadens sunda och natursköna läge jemväl i sin mån torde hafva bidragit.

För *allmänna helsovården* hafva varit anställda: två *provin- sialläkare* under hela perioden, med stationer i Karlskrona och Sölvesborg samt, på sätt i första afdelningen af denna berättelse omförmäts, sedan den 3 December 1875 ytterligare en provin- sialläkare, med station i Ronneby köping; två *distrikts-läkare*, med stationer i Ronneby och Gernsjö; fem *stadsläkare*, deraf två i Karlskrona, två i Karlshamn och en i Sölvesborg, samt två *läkare vid länets sjukvårdsanstalter*.

Fältskärer finnas fyra, deraf en i Karlskrona, två i Karls- hamn och en i Sölvesborg. Antalet anses motsvara behovet.

Barnmorskeväsendet är fortfarande i godt skick och, utom i Gammalstorp och Ysane socknar, finnas barnmorskor i hvarje socken, äfvensom en eller flere sådana i hvarje stad. Med undantag för den tätt befolkade Karlskrona skärgård, der ytterligare en barnmorska anses behöflig, kan, då Gammalstorp och Ysane socknars innevånare äro i tillfälle att vid behof anlita barn- morskor i angränsande socknar, behovet deraf vara i det när- maste tillfredsstäldt.

Vid periodens slut funnos endast två *veterinärläkare*, en i Karlskrona och en i Karlshamn. De åtnjuta aflöning af kom- munerna och den i Karlskrona anställde jemväl af staten. Två veterinärer, med stationer i Sölvesborg och Ronneby köping, äro behöfliga.

Inom länet finnas sex *apotek*, deraf två i Karlskrona, ett i hvarje af städerna Karlshamn och Sölvesborg samt ett i Ron- neby köping och ett i Gernsjö.

Enligt Kungl. Maj:ts nådiga Helsostadga för riket af den 25 September 1874 utöfva i stad en tillsatt helsovårdsnämnd och inom kommun å landet kommunalnämnd närmaste inseendet och befattningen med *helsovården*. Då emellertid dessa nämnder endast under ett år varit i verksamhet, har någon bestämd er- farenhet ännu icke vunnits i fråga om det inflytande på helso- vården i allmänhet inom länet, desamma kunnat utöfva. Dock vill det synas, som hade kommunalnämnderna i de flesta fall inskränkt sina åtgärder till vederbörlig anmälan om inträffad allmänna sjuklighet samt någon gång jemväl till öfvervakande af att de föreskrifter, hvilka för de sjukes behandling blifvit lemnade, behörigen efterleddes.

I tab. N:o 14 meddelas redogörelse för *fattigvården* under Tab. N:o 14. perioden, så väl för länet i dess helhet, som särskildt för stä- derna och för landsbygden.

Antalet *fattigvårdssamhällen* inom länet, som vid 1870 års slut utgjorde 35, har under perioden uppgått till 36. Tillök-

ningen är föranledd af Tvings sockens år 1870 verkställda delning i två socknar, Tving och Eringsboda.

Vid jemförelse mellan *fattigpersonalen* år 1870 och år 1875 inhemtas beträffande landsbygden, att antalet fattighjon, som erhållit full försörjning, nedgått från 2,328 till 1,624, och att antalet af fattigvården understödde, som ej fått full försörjning, jemväl nedgått från 3,305 till 2,523. Fattigpersonalen i sin helhet har alltså under perioden minskats med 1,519. Fattigvårdens utgifter, som utgjorde år 1870 128,054 kronor och år 1875 116,903 kronor 25 öre, har sålunda jemväl minskats med 11,150 kronor 75 öre.

I städerna har antalet fattighjon, som erhållit full försörjning, nedgått från 737, som det år 1870 utgjorde, till 596, hvartill antalet år 1875 uppgick. Under samma tidrymd har antalet understödde, men ej fullt försörjde, ökats från 943 till 962. Utgifterna hafva uppgått år 1870 till 59,391 kronor och år 1875 till 66,386 kronor 81 öre, och sålunda under perioden ökats med 6,995 kronor 81 öre.

Skilnaden mellan fattigvårdens å landsbygden inkomster och utgifter har antagligen användts till bestridande af andra, med fattigvårdsväsendet sammanhang egande utgifter, såsom ersättningar för skrifmaterialier och till skrivarebiträden, brandförsäkringar af fattighus och andra kommunen tillhöriga byggnader m. m.

Af den till fattigvården i städerna utgångna ersättning af statsmedel hafva största beloppen tillgodokommit Karlskrona fattigvårdssamhälle, hvilket, utöfver ett årligt anslag af 4,500 kronor, derjemte för lemnadt fattigunderstöd åt i kronans tjänst eller arbete anställda personer eller dessas familjer uppburit:

år 1871	kronor 6,500,00.
» 1872	» 6,000,00.
» 1873	» 3,321,73.
» 1874	» 2,959,65.
» 1875	» 3,096,99.

I afseende å sättet för fattiga barns och öfrige fattiges försörjande har under perioden icke någon annan förändring inträddt, än att Rödeby kommun år 1873 arrenderat Thunellska stiftelsens hemman, hvilket allt sedan varit begagnadt till kommunens fattigård, derå så väl äldre som yngre understödstagare vårdats, samt att Ronneby landsförsamling d. 6 April 1871 inköpt den i närheten af Ronneby köping belägna egendomen Persborg, hvilken den 1 Maj 1872 uppläts till *fattiggård* för församlingens fattige af alla åldrar och klasser. Med beräkning af inköpspriset 27,000 kronor, kostnader för uppförande af boningshus åt hjonen samt förbättringar och inredningar m. m., står fattiggården församlingen i ett värde af 47,000 kronor, en visserligen stor penningeuppföring, men hvilken, vid det förhållande att utgifterna för fattigvården efter fattiggårdens tillkomst så minskats, att desamma, som förut i medeltal uppgått till 75 öre på hvarje fyrktal, numera endast utgå med 35 öre fyrken, församlingen dock allt hittills med lätthet kunnat bära, utan att för amortering och förräntning af den till öfver 40,000 kronor uppgående skulden behöfva verkställa vidare årlig uttaxering än den nu omförmälda.

Beträffande orsakerna dertill att fattigvården inom länet, vid jemförelse med flere andra län, är så betungande, torde få hänvisas till den utredning härom, hvilken blifvit lemnad i förut afgifna femårsberättelser.

Blekinge län har under den nu tilländalupna femårsperioden haft att glädja sig åt en lycklig ekonomisk utveckling i flere riktningar. Till denna glädjande företeelse hafva i öfvervägande grad bidragit de under perioden inträffade goda skördar, den förändrade skötseln af ladugårdarne och hushållningen med ladugårdens alster, äfvensom det höga pris, nästan alla produkter af landtmannanäringen betingat.

Karlskrona å Landskansliet och å Landskontoret den 1 December 1876.

På Landshöfdinge-Embetets vägnar:

Carl Christopherson.

C. Trägårdh.

Tab. N:o 1.

FOLKMÄNGD.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Å landsbygden.	Den 31 December, enligt presteskapets summeriska uppgifter.			Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år							Enligt årets mön- strings- rullor ap- proberade beväringsskyldige.
	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Hela folkmängden af			Deraf fria från mantals- penningar.			Utskrif- nings- matas- kap.	
				Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.		
1871	50,361	53,219	103,580	49,883	52,877	102,760	25,930	27,786	53,716	3,355	506
1872	50,731	53,628	104,359	50,350	53,232	103,582	26,066	27,790	53,856	3,335	511
1873	51,431	54,202	105,633	50,765	53,691	104,456	26,044	27,751	53,795	3,458	532
1874	52,081	54,679	106,760	51,469	54,245	105,714	26,215	27,752	53,967	3,525	457
1875	52,423	54,908	107,331	52,275	54,738	107,013	26,949	28,676	55,625	3,786	488
I städerna.											
Karlskrona 1871	7,513	8,721	16,234	7,720	8,738	16,458	3,754	3,174	6,928	381	43
1872	7,571	8,821	16,392	7,280	8,539	15,819	3,276	3,132	6,408	389	40
1873	7,669	8,917	16,586	7,122	8,588	15,710	3,049	3,137	6,186	436	57
1874	7,655	8,988	16,643	7,230	8,653	15,883	3,099	3,125	6,224	444	62
1875	7,788	9,089	16,877	7,257	8,786	16,043	3,084	3,201	6,285	495	46
Karlshamn 1871	2,419	3,195	5,614	2,417	3,195	5,612	1,091	1,378	2,469	211	21
1872	2,437	3,183	5,620	2,435	3,188	5,623	1,077	1,351	2,428	205	15
1873	2,520	3,245	5,765	2,524	3,235	5,759	1,114	1,370	2,484	218	30
1874	2,605	3,347	5,952	2,633	3,359	5,992	1,167	1,431	2,598	228	30
1875	2,664	3,389	6,053	2,673	3,404	6,077	1,188	1,447	2,635	235	42
Sölvesborg 1871	720	787	1,507	723	787	1,510	321	290	611	64	10
1872	722	784	1,506	744	793	1,537	331	310	641	71	7
1873	729	808	1,537	746	819	1,565	330	308	638	81	9
1874	732	834	1,566	760	838	1,598	326	308	634	81	6
1875	728	823	1,551	741	812	1,553	331	302	633	70	5
Summa för länets samtliga städer år 1875	11,180	13,301	24,481	10,671	13,002	23,673	4,603	4,950	9,553	3,609	423
I hela länet.											
1871	61,013	65,922	126,935	60,743	65,597	126,340	31,096	32,628	63,724	4,011	580
1872	61,461	66,416	127,877	60,809	65,752	126,561	30,750	32,583	63,333	4,000	573
1873	62,349	67,172	129,521	61,157	66,333	127,490	30,537	32,566	63,103	4,193	628
1874	63,073	67,848	130,921	62,092	67,095	129,187	30,807	32,616	63,423	4,278	555
1875	63,603	68,209	131,812	62,946	67,740	130,686	31,552	33,626	65,178	4,586	581

Tab. N:o 2.

JORDBRUK.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Vicker.	Bönor.	Potatis.	Bohvete.	
Hela årliga utsädesbeloppet i tunnor (å 63 kannor)	1871	1,534	19,406	8,852	19,375	1,494	688	569	70	73,969	26
	1872	1,580	20,017	9,522	23,344	1,473	768	571	42	72,654	29
	1873	1,651	22,474	10,004	25,876	1,621	733	617	12	80,535	20
	1874	1,651	22,474	10,004	25,876	1,621	733	617	12	80,535	20
	1875	1,651	22,474	10,004	25,876	1,621	733	617	12	80,535	20
Hela skördebeloppet i tunnor (å 63 kannor)	1871	10,673	99,917	50,343	111,996	6,908	3,564	1,940	302	464,332	125
	1872	11,738	118,544	60,432	155,725	6,291	4,044	1,832	182	493,235	64
	1873	12,590	135,392	62,898	180,186	9,944	3,910	2,541	66	599,152	40
	1874	11,264	127,975	48,942	111,590	6,209	2,511	1,897	62	599,152	40
	1875	12,553	142,404	62,594	167,367	9,666	3,687	3,085	60	475,622	80

Tunnlandtalet af den odlade jorden omkring 102,983 tunnland. Tunnlandtalet af den naturliga ången omkring 54,000 tunnland.

Tab. N:o 3.
BOSKAPSSKÖTSEL.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	Hästar.	Oxar.	Tjurar.	Kor.	Ugnöt.	Får.	Getter.	Svin.
Antalet vid årets slut underhållna	1871 7,683	9,322	969	23,620	14,178	23,996	639	14,541
	1872 8,397	10,264	1,114	28,304	19,742	38,954	639	18,759
	1873 8,693	10,730	1,281	30,815	22,411	44,307	835	23,489
	1874 8,740	10,398	1,281	29,903	22,411	43,080	853	22,351
	1875 8,740	10,398	1,281	29,903	22,411	43,080	853	22,351

Tab. N:o 4.
SKOGSHUSHÅLLNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Areal vid periodens slut.	Till ordnad skogshushållning indelade.	Afverkningsbelopp.		
	Kvadratref.	År.	Utfördt i		
			kvantitet.	penningvärde.	Kronor.
1. Kungl. Maj:t och Kronan omedelbart tillhörige och under dess disposition stående: Kronoparker och skogar. Endast Torsö flygsandsfält. Se här nedan under N:o 8.					
2. Boställens, kyrkors, läroverks och fromma stiftelsers	21,028,78	7,970,29	1871	36,338	2,600,00
			1872	36,338	2,600,00
			1873	36,338	2,600,00
			1874	36,338	2,600,00
			1875	36,338	2,600,00
3. Härads-allmänningar					
4. Sockne-allmänningar (oskiftade)					
5. Ekplanteringar					
6. Mullbärsplanteringar					
7. Andra skogsplanteringar					
8. Flygsandsfält	382,50	—	—	—	—
9. Enskilda skogar	?	?	?	?	?

Tab. N:o 5. DÖDADE ROFDJUR. Se härom texten sid. 7.

Tab. N:o 6. AF ROFDJUR DÖDADE HUSDJUR. Härom saknas uppgifter.

Tab. N:o 7 a.

BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20—22.	23.	24.	25.
Å landsbygden och i köpingarne.	Antal fabriker.	Drifkraft, bestående af	Antal begagnade maskiner och redskap.	Egare eller innehafvare.	Arbetare						Summa.	Tillverkningskvantitet och värde.		Egarens eller innehafvarens beviljning i och för rörelsen.								
					öfver 18 år		under 18 år.		Kvantitet.	Värde												
	vid fabriken	vid fabriken	vid fabriken	vid fabriken	af hvarje art produkter.	för hvarje slags fabriker.																
	ej begagnade i gång.	hänge eller varmluft, vatten, kredur.	Beräknade hushållskrafter.	Ensam egare eller innehafvare.	Verkmästare.	Polst.	m.	q.	m.	q.	m.	q.	Kronor.		Kronor.	Kronor.						
	Under året.	Antal.		m.	q.	Antal.																
Bomullsspinneri.....	1	—	1	80	152	—	—	1	1	44	84	1	4	26	39	199	72,517 bundtar garn.....	—	615,636	800	—	
Bryggeri.....	1	—	—	—	—	1	—	—	1	6	2	4	—	—	2	15	100,000 k:r bayerskt öl.....	—	40,000	80	—	
Cichoriefabrik.....	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000 t: garn.....	1,500	—	—	—	
Färgerin.....	5	1	—	—	—	6	—	—	—	2	—	2	—	—	—	4	300 tygstycken.....	450	—	—	—	
Färgträqvarn.....	1	—	1	—	25	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	2	div. färggods (arbetslön).....	2,200	4,150	21	—	
Garfverin.....	14	—	1	—	—	14	—	—	3	20	—	20	—	2	—	45	8,186.57 c:tr bresilja.....	—	40,931	40	—	
Gjuteri.....	1	—	—	1	6	10	—	—	1	1	32	—	—	—	—	33	1,500 st. sulläder.....	32,000	—	—	—	
Jernverk (spik- o. valsverk)	3	—	3	—	640	112	1	—	2	7	228	22	75	38	36	5	99,297 t: d:o.....	132,927	—	—	—	
Kopparhammare.....	1	—	1	—	—	3	1	—	—	1	5	—	—	—	—	6	600 st. smorläder.....	12,000	—	—	—	
Kärlfabrik.....	1	—	1	—	30	18	—	—	1	3	—	—	59	12	27	3	34,335 t: d:o.....	28,866	—	—	—	
Limkokeri.....	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4	500 st. hudar.....	10,830	—	—	—	
Oljeslageri.....	1	—	1	—	15	—	1	—	—	1	7	—	4	—	1	13	1,536 t: d:o.....	2,120	—	—	—	
Pappersbruk.....	3	2	3	—	—	3	1	1	1	10	4	8	2	3	—	28	5,071 t: skinn.....	10,526	—	—	—	
Qvarn (Mölletores qvarn-aktiebolag)	1	—	1	—	—	4	—	—	1	1	4	—	—	—	—	5	1,500 t: div. tillverkningar	400	229,669	211	25	
Stenhuggerin.....	2	—	—	—	—	2	—	—	3	—	—	480	—	18	—	501	—	45,000	64	62	—	
Tegelbruk.....	8	2	7	1	1	15	7	9	1	—	8	9	6	50	1	18	21,285 c:tr jernplåt.....	184,064	—	—	—	
Trämasse- och pappfabrik	1	—	1	—	265	—	—	—	1	1	15	—	23	10	5	4	55,788 c:tr stångjern.....	377,384	—	—	—	
Summa för landsbygden och köpingarne...	45	7	7	15	2	1,076	306	41	2	9	32	382	118	729	70	136	37,637 c:tr spik.....	544,800	—	—	—	
																	13,725 c:tr gjutgods.....	35,296	—	—	—	
																	916 c:tr bandjern.....	7,800	1,149,344	471	—	
																	1,300 c:tr koppar.....	—	110,500	50	—	
																	210,000 st. diverse kärl.....	—	165,000	460	—	
																	105 c:tr lim.....	—	4,725	1	—	
																	24,000 k:r raffin. rofolja.....	36,000	—	—	—	
																	30,000 k:r linolja.....	40,000	—	—	—	
																	7,500 c:tr raps- och linfrökakor.....	55,200	131,200	15	—	
																	907 c:tr papp.....	11,073	—	—	—	
																	897 ris diverse papper.....	5,320	16,393	36	50	
																	17,500 k:fot hvete: 29,800 k:fot råg och 1,800 k:fot korn.....	—	185,000	40	—	
																	68,785 k:fot granit, 1,000 k:famnär gatssten.....	—	114,875	260	—	
																	1,554,000 st. murtegel.....	81,750	—	—	—	
																	145,000 st. taktegel.....	8,875	—	—	—	
																	180,000 st. rör.....	4,740	95,365	106	—	
																	8,000 c:tr trämasse.....	48,000	—	—	—	
																	4,000 c:tr papp.....	36,000	84,000	—	—	
																		—	—	3,031,758	2,656	37

Forts. af Tab. N:o 7 a.

BRUK, FABRIKER OCH MANUFAKTUR-INRÄTTNINGAR, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20—22.	23.	24.	25.	
I städerna.	Antal fabriker	Drifkraft, bestående af				Antal begagnade maskiner och redskap.	Egare eller innehafvare.		Arbetare								Summa.	Tillverkningsquantitet och värde.		Egarens eller innehafvarens beviljning i och för rörelsen.			
		i gång.	ej begagnade.	ångkraft.	Beknade hästkrafter.		Ensam egare eller innehafvare.	Hjög.	Öfver 18 år		vid fabriken man- tals- skrifne.		vid fabriken ej man- tals- skrifne.		under 18 år.								
	m.					q.			m.	q.	m.	q.											
	Under året.					Antal.			Antal.	m.	q.	Antal.									Quantitet.	af hvarje art produkter.	Värde
	Brännvinsdestilleringsverk..	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	10	—	—	—	11	415,950 kr brännvin.....	—	195,224	50
Bryggeri.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	12	—	—	—	20	320,000 kr öl	—	128,000	230	—
Färgerin	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	3	—	27	1	2	—	33	Förädlingsvärde	—	44,321	14	—
Galvaniseringsfabrik	1	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	1	—	19	—	6	—	26	6,000 ctr galvaniseradt jern	60,000	—	—	—
Garfverin	5	—	—	1	20	454	4	—	1	1	10	—	—	67	12	—	—	90	Plåtslageri- o. bleckarbeten	30,000	90,000	80	—
Gasverk.....	1	—	—	—	—	17	—	—	1	2	—	—	—	5	—	—	—	7	304,825 & sulläder; 9,612 st. hudar; 2,924 st. skinn; 5,000 & ofvanläder	—	402,947	472	—
Hattfabrik.....	1	—	—	1	8	28	1	—	—	—	—	—	—	18	20	10	7	55	6,538,000 k:fot gas	—	18,000	120	—
Klädesfabrik	1	—	—	1	24	80	1	—	—	1	3	—	—	30	30	10	5	79	60,000 st. hattar	—	200,000	120	—
Skeppsvarf	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	55	—	62	—	—	—	119	86,400 fot kläde	224,640	—	—	—
Tobaksfabriker	11	—	—	1	9	26	9	—	1	1	9	—	—	38	5	23	3	79	25,500 fot ratin o. filt.....	31,875	—	—	—
Ättikfabrik.....	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,114 & ullgarn	11,091	267,606	150	—
																			1 nybygd fartyg om 140 läster	55,400	—	—	—
																			Reparationer	84,000	139,400	50	—
																			27,428 & cigarrer	40,878	—	—	—
																			31,520 & kardustobak	25,520	—	—	—
																			519,536 & snus	336,838	—	—	—
																			4,500 & tuggtobak	5,000	408,236	259	—
																			5,391 kr ättika	—	2,659	—	—
Summa för städerna	31	—	—	4	61	608	24	—	5	8	85	4	288	68	51	15	519			—	1,896,393	1,545	—
d:o för landsbygden och köpingarne	45	7	7	15	2	1,076	306	41	2	9	32	382	118	729	70	136	64	1,531		—	3,031,788	2,656	37
Summa för hela länet	76	7	7	15	6	1,137	914	65	2	14	40	467	122	1,017	138	187	79	2,050		—	4,928,181	4,201	37

Tab. N:o 7 b.

HANDTVERKARE OCH IDKARE AF ANNAN NÄRING, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	Å landsbygden och i köpingarne.				Bevilling i och för rörelsen. Kronor.	I städerna.				Bevilling i och för rörelsen. Kronor.
	Män.	Qvinnor.	Arbetare.			Män.	Qvinnor.	Arbetare.		
			Män.	Qvinnor.				Män.	Qvinnor.	
Bagare.....	12	1	8	4	28	35	4	49	19	308
Barberare.....	—	—	—	—	—	4	—	5	—	11
Bildhuggare.....	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Bleckslagare.....	1	—	1	—	—	8	—	6	—	28
Blockmakare.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Bokbindare.....	—	—	—	—	—	8	—	6	—	26
Bryggare.....	3	—	8	—	15	27	2	21	—	156
Buntmakare.....	—	—	—	—	—	6	3	5	—	45
Byggmästare.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	20
Boktryckare.....	—	—	—	—	—	7	—	31	—	117
Förgyllare.....	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Färgare.....	4	—	3	—	3	2	—	3	—	20
Garfvar.....	7	—	24	—	111	4	—	8	—	51
Gelbgjutare.....	—	—	—	—	—	2	—	2	—	12
Glasmästare.....	2	—	—	—	—	4	—	4	—	13
Guldsmeder.....	—	—	—	—	—	6	—	12	1	67
Gördelmakare.....	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
Gravör.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Handskmakare.....	—	—	—	—	—	4	—	1	3	14
Hattmakare.....	—	—	—	—	—	6	—	4	1	25
Instrumentmakare.....	—	—	—	—	—	2	—	—	—	6
Kopparslagare.....	1	—	2	—	4	6	—	24	—	63
Kakelugnsmakare.....	5	—	6	—	2	6	—	22	—	82
Korgmakare.....	2	—	2	—	5	1	—	2	—	7
Murare.....	10	—	4	—	1	11	—	15	—	86
Målare.....	12	—	9	—	8	13	—	39	—	94
Repslagare.....	1	—	1	—	3	8	2	11	—	29
Sadelmakare.....	3	—	—	—	—	11	—	10	—	39
Skomakare.....	67	—	52	—	24	53	1	66	—	156
Skräddare.....	64	—	50	—	21,50	32	—	37	1	239
Spegelmakare.....	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3
Slagtare.....	—	—	—	—	—	16	1	18	—	166
Sockerbagare.....	—	—	—	—	—	8	—	4	2	45
Snickare.....	21	—	5	—	13	26	—	49	—	117
Svarfvar.....	3	—	5	—	10	6	—	7	—	16
Smeder.....	78	—	77	—	54	9	1	28	—	77
Tapetserare.....	—	—	—	—	—	3	—	2	—	15
Timmermästare.....	6	—	4	—	2,50	10	—	6	—	66
Tunnbindare.....	4	—	5	—	6	17	2	57	—	107
Trägårdsmästare.....	—	—	—	—	—	4	1	2	4	12
Urmakare.....	3	—	1	—	5	7	—	14	—	62
Vagumakare.....	7	—	2	—	5	6	1	11	—	14
Summa	316	1	269	4	321	357	18	583	31	2,420

Tab. N:o 8.

ALLMÄNNA VÄGAR, GÄSTGIFVERIN OCH SKJUTSNING.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Särskilda slag af vägar.	Längd i mil				Kostnad i kronor för de under perioden				Gästgiveriens antal vid periodens slut.	Antal hästar, utgångne		
	af hvarje lade med slag af motstående vägar	af indestående skjutstationer försedda vägar	af fulländade och afsynade, nya vägar	af omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor	fulländade nya vägar		omlagda, eller betydligt förbättrade vägsträckor			år.	till kungs- och krono-skjuts.	till gästgiveri-skjuts.
					af statsmedel	af kommunens medel.	af statsmedel.	af kommunens medel.				
	vid periodens slut.		under perioden.									
Allmänna landsvägar	23,1	23,1	—	0,2	—	—	24,775	5,875	15	1871	1,425	6,852
Häradsvägar	8,7	5,2	—	—	—	—	—	—	3	1872	1,273	9,166
Socknevägar	62,4	0,5	—	—	—	—	—	—	—	1873	1,454	12,100
I städer	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1874	1,390	10,233
										1875	298	6,818
Summa	94,2	28,8	—	0,2	—	—	24,775	5,875	21	—	5,840	45,169
							30,650				51,009	
Deraf med skjutsentreprenad	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—

Tab. N:o 9 a.

S J Ö F A R T, Å R 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	
Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till utrikes sjöfart.								Fartyg och båtar öfver 3 nyläster, begagnade till inrikes sjöfart.							Summa under året begagnade fartyg och båtar öfver 3 nyläster.							
Seglande.		Med ångmaskin försedda.		Besättning.				Seglande.		Med ångmaskin försedda.		Besätt- ning.				Seglande.		Med ångmaskin försedda.		Besättning.		
Antal.	Lastetal.	Antal.	Lastetal.	Häskraft.	Skeppare.	Sjöfolk.		Antal.	Lastetal.	Antal.	Lastetal.	Häskraft.	Skeppare.	Sjöfolk.		Antal.	Lastetal.	Antal.	Lastetal.	Häskraft.	Skeppare.	Sjöfolk.
Landsbygden (utom köpingarne).	22	604,5	—	—	—	22	94	—	—	—	—	—	—	—	—	22	604,5	—	—	—	22	94
Köpingarne	10	254,5	—	—	—	10	39	2	19	—	—	—	2	5	—	12	273,5	—	—	—	12	44
Summa för landsbygden	32	859	—	—	—	32	133	2	19	—	—	—	2	5	—	34	878,0	—	—	—	34	138
Städerna: Karlskrona	14	230,5	2	50	48	16	62	8	50,5	—	—	—	8	9	—	22	281	2	50	48	24	71
Karlshamn	43	2,419,0	3	125	140	46	344	—	—	2	10	40	2	12	—	43	2,419	5	135	180	48	356
Sölvesborg	18	678,0	—	—	—	18	110	—	—	—	—	—	—	—	—	18	678	—	—	—	18	110
Summa för städerna	75	3,327,5	5	175	188	80	516	8	50,5	2	10	40	10	21	—	83	3,378	7	185	228	90	537
Summa för hela länet	107	4,186,5	5	175	188	112	649	10	69,5	2	10	40	12	26	—	117	4,256	7	185	228	124	675

Tab. N:o 9 b.

HANDEL, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	Å landsbygden och i köpingarne.				Bevilling i och för rörelsen.	I städerna.				Bevilling i och för rörelsen.
	Handlande.		Betjening.			Handlande.		Betjening.		
	Män.	Qvinnor.	Män.	Qvinnor.		Kronor.	Män.	Qvinnor.	Män.	
1:o. Handlande, som idka grosshandel, eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe	93	2	41	—	730,17	194	28	159	26	8,042,64
2:o. Handlande, som utom den ort, der de äro bosatta, sjelfve eller genom andra kringföra eller annorlunda än å marknad till salu utbjuda varor	8	—	1	—	22,00	2	—	3	—	58,98
Summa	101	2	42	—	752,17	196	28	162	26	8,101,57

Tab. N:o 10 a.

HEMMAN OCH JORDLÄGENHETER M. M. Å LANDSBYGDEN, ÅR 1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Hemman och jordlägenheter af alla slag, efter olika natur vid femårsperiodens slut.	H e m m a n.			A n t a l				Taxeringsvärde. Kronor.
	Mantal.		Brukningsdelar.	jordtorp.	ryttare-, soldat- och båtsmans-torp.	backstugor.	andra lägenheter.	
	oförmedlade.	nuvarande.						
A) Krono-egendomar.								
1) Under allmän disposition.								
a) Kungs- och kungsladugårdar	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Säterin	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Hemman	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	5	3	—	1	—	137,000
d) Boställen	19 ³ / ₄	19 ³ / ₄	29	18	—	9	2	491,000
e) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	80	43,950
f) Fiskerin	—	—	—	—	—	—	5	100,400
g) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	1	25,000
2) Under enskild disposition.								
a) Säterin	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Hemman	11 ³ / ₄	11 ³ / ₄	12	—	—	2	—	35,200
c) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	58 ¹ / ₂	24,340
d) Fiskerin	—	—	—	—	—	—	70 ¹ / ₂	23,300
e) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	—
B) Skatte-egendomar.								
a) Boställen	1 ³ / ₄	1 ³ / ₄	5	3	—	—	—	34,000
b) Säterin	—	—	1	—	—	—	—	27,000
c) Hemman	969 ³ / ₄	943 ³ / ₄	7,978	3,795	1,500	1,021	—	36,067,985
d) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	258 ¹ / ₂	534,450
e) Fiskerin	—	—	—	—	—	—	14 ¹ / ₂	22,500
f) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	266	1,558,500
g) Fastigheter utan tillhörande jordbruk	—	—	—	—	—	—	260	1,351,095
C) Frälse-egendomar.								
a) Boställen	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Säterin och ladugårdar	15 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	11	32	—	—	—	497,600
c) Rå och rörshegman	—	—	—	—	—	—	—	—
Insöcknehemman	8	8	102	14	—	—	—	263,100
d) Hemman	—	—	—	—	—	—	—	—
Utsocknehemman	98 ³ / ₄	89 ¹ / ₂	551	240	28	33	—	2,800,600
e) Jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	6	13,800
f) Fiskerin	—	—	—	—	—	—	—	—
g) Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	3	6,300
Summa	1,118 ¹ / ₂	1,053	8,694	4,105	1,528	1,066	1,025	44,057,120

Tab. N:o 10 b.

JORDOMRÅDE OCH EGENDOMAR I STÄDERNA.

1.		2.		3.	4.	5.		6.	7.	8.	9.	10.	11.		12.	13.
År.		Tomter.		Antal nybygda bonings- hus.		Jordar och lägenheter.						Taxeringsvärde i kronor.				
		Antal bebygda. obebygda.				Åker.	Äng.	Skog.	Betes- mark.	Summa jordareal.	Nu- varande mantal.	Af hus och tomter.	Af jordar.	Summa.		
															I kvadratref.	
Karlskrona:	1871	1,162	28	3	756	308	2 172,s	1,736	4,972,s	3 1/4			5,386,130	43,500	5,429,630	
	1872	1,162	28	5	756	308	2,172,s	1,736	4,972,s	3 1/2			5,501,650	43,500	5,545,150	
	1873	1,163	27	6	756	308	2,172,s	1,736	4,972,s	3 1/4			5,808,185	43,500	5,851,685	
	1874	1,163	34	5	756	308	2,172,s	1,736	4,972,s	3 1/4			6,130,474	43,500	6,173,974	
	1875	1,165	35	5	850	214	2,195,s	1,713	4,972,s	3 1/4			6,435,322	43,500	6,478,822	
Karlshamn: 1)	1871	525	41	2	383,1	235	—	2,276,3	2,894,4	2			2,219,980	—	2,219,980	
	1872	523	41	1	383,1	235	—	2,276,3	2,894,4	2			2,253,640	—	2,253,640	
	1873	528	40	8	383,1	235	—	2,276,3	2,894,4	2			2,291,500	28,000	2,319,500	
	1874	531	44	8	383,1	235	—	2,276,3	2,894,4	2			2,389,000	28,000	2,417,000	
	1875	535	43	7	383,1	235	—	2,276,3	2,894,4	2			2,685,980	28,000	2,713,980	
Sölvesborg:	1871	133	18	—	3,158	140	—	5,578	8,876	6 1/2			968,480	190,633	1,159,113	
	1872	133	18	—	3,158	140	—	5,578	8,876	6 1/2			984,000	190,966	1,174,966	
	1873	133	18	1	3,158	140	—	5,578	8,876	6 1/2			1,023,100	191,266	1,214,366	
	1874	133	18	1	3,158	140	—	5,578	8,876	6 1/2			1,040,040	192,633	1,232,673	
	1875	133	18	1	3,158	140	—	5,578	8,876	6 1/2			1,251,850	203,050	1,454,900	
Sammandrag:	1871	1,820	87	5	4,297,1	683	2,172,s	9,590,3	16,743,2	11 1/2			8,574,590	234,133	8,808,723	
	1872	1,818	87	6	4,297,1	683	2,172,s	9,590,3	16,743,2	11 1/2			8,739,290	234,466	8,973,756	
	1873	1,824	85	15	4,297,1	683	2,172,s	9,590,3	16,743,2	11 1/2			9,122,785	262,766	9,385,551	
	1874	1,827	96	14	4,297,1	683	2,172,s	9,590,3	16,743,2	11 1/2			9,559,514	264,133	9,823,647	
	1875	1,833	96	13	4,391,1	589	2,195,s	9,567,3	16,743,2	11 1/2			10,373,152	274,550	10,647,702	

1) I afseende å här förekommande uppgifter om Karlshamns jordar upplyser Magistraten, »att dessa uppgifter afse endast stadens donationsjord, hemmanen Bodekull och Bodestorp 2 mantal, men icke de hemman, staden på olika tider genom köp förvärfvat, hvilka sistnämnda äro taxerade inom Asarums socken; att något taxeringsvärde icke finnes åsatt ofvannämnda hemman Bodekull och Bodestorp; att det i tabellen utsatta taxeringsvärde 28,000 kronor afser stadens hemman 1/2 mantal N:o 65 Tubbyrd, hvilket, efter att förut hafva varit taxerad inom Asarums socken, år 1873 öfverfördes till Karlshamns taxeringslängd; samt att någon uppgitt å sistnämnda hemmans areal och olika slag af egor icke kan meddelas af det skäl, att detta hemman ligger i samfällighet med det till Asarums socken hörande hemmanet N:o 67 Tubbyrd 1/2 mantal.»

Tab. N:o 11.

LAGA SKIFTEN, ÅREN 1871—1875.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.		
År.	Söka skiftens antal.	A f s l u t a d e l a g a s k i f t e n.																									
		Antal.	Skiftade mantal.		Qvarboende del-egares					Utflyttade del-egares					Summa skiften.	Skiftade kvadratref.						Utgifter till Landtmätare och gode män. Kronor.	Öfriga beräknade utgifter. Kronor.				
			Oformelade.	Nuvärde.	skiftesantal.					Summa.	skiftesantal.					Summa.	Åker.	Äng.	Odlingsmark.	Afrösningsjord.	Impediment.			Summa.			
					1.	2.	3.	4.	öfrer.		Summa.	1.	2.	3.											4.	öfrer.	Summa.
1871...	3	4	—	5,626	7	6	15	2	6	36	11	8	7	—	—	26	150	1,339	1,476	156	5,239	113	8,323	5,236,60	498,51		
1872...	4	1	—	1,667	—	—	8	—	—	8	—	—	—	—	—	—	24	671	1,131	—	1,374	43	3,219	1,394,00	34,68		
1873...	2	1	—	3,958	1	4	2	—	—	7	5	9	—	—	—	14	38	1,485	1,280	185	2,400	—	5,350	3,057,00	550,00		
1874...	—	2	—	1,000	2	3	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	8	454	629	78	4,466	177	5,804	1,720,00	4,620,00		
1875...	2	4	—	4,880	14	2	9	1	—	26	2	1	2	—	—	5	59	2,369	1,667	—	7,661	128	11,825	6,910,00	2,897,00		
Summa	11	12	—	17,131	24	15	34	3	6	82	18	18	9	—	—	45	279	6,318	6,183	419	21,140	461	34,521	18,317,60	8,600,19		

Tab. N:o 12.

STATS- och RIKSGÄLDSMEDEL, ÅREN 1871—1875.

Debet.					Kredit.				
	Statsmedel.		Riksgäldsmedel.			Statsmedel.		Riksgäldsmedel.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.		Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
1871.					1871.				
Ingående balans för behållning.....	178,976	22	66,529	47	Ingående balans för skuld.....	40,252	05	—	—
Inkomster.....	1,454,544	97	94,898	51	Afkortningar.....	27,958	83	4,557	23
Ankomna remisser.....	150,329	90	—	—	Utgifter.....	402,812	07	2,974	17
Utgående balans för skuld.....	43,987	42	—	—	Afgångna remisser.....	1,047,500	—	62,803	94
Summa	1,827,838	51	161,427	98	Utgående balans för behållning.....	309,315	56	91,092	64
I behållning inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1871....	9,978	86	1,547	61	Summa	1,827,838	51	161,427	98
1872.					I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1872.....	10,256	85	1,780	38
Ingående balans för behållning.....	309,315	56	91,092	64	1872.				
Inkomster.....	1,459,847	09	94,246	59	Ingående balans för skuld.....	43,987	42	—	—
Ankomna remisser.....	70,145	01	—	—	Afkortningar.....	27,521	81	8,331	43
Utgående balans för skuld.....	68,226	57	—	—	Utgifter.....	420,933	54	3,188	84
Summa	1,907,534	23	185,339	23	Afgångna remisser.....	1,164,500	—	88,988	54
1873.					Utgående balans för behållning.....	250,591	46	84,830	42
Ingående balans för behållning.....	250,591	46	84,830	42	Summa	1,907,534	23	185,339	23
Inkomster.....	1,706,459	69	77,296	05	I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1873.....	13,501	81	1,664	99
Ankomna remisser.....	150,197	60	—	—	1873.				
Utgående balans för skuld.....	61,106	94	57	85	Ingående balans för skuld.....	68,226	57	—	—
Summa	2,168,355	69	162,184	32	Afkortningar.....	19,927	68	4,424	51
1874.					Utgifter.....	426,470	40	4,364	61
Ingående balans för behållning.....	427,508	30	150	19	Afgångna remisser.....	1,299,300	—	80,167	75
Inkomster.....	1,662,571	96	—	—	Utgående balans för behållning.....	354,431	04	73,227	45
Ankomna remisser.....	140,250	08	—	—	Summa	2,168,355	69	162,184	32
Utgående balans för skuld.....	46,847	77	—	—	I behålln. inräknade restantier ³ / ₄ 1874.....	11,493	40	1,735	62
Summa	2,277,178	11	150	19	1874.				
1875.					Ingående balans för skuld.....	61,106	94	57	85
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	Afkortningar.....	23,069	46	—	—
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	Utgifter.....	442,263	80	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	Afgångna remisser.....	1,376,300	—	92	34
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	Utgående balans för behållning.....	374,437	91	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	Summa	2,277,178	11	150	19
1875.					I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1875.....	14,216	66	—	—
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	1875.				
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	Ingående balans för skuld.....	46,847	77	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	Afkortningar.....	19,719	36	—	—
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	Utgifter.....	500,128	80	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	Afgångna remisser.....	1,490,140	31	—	—
1875.					Utgående balans för behållning.....	455,642	44	—	—
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	Summa	2,512,478	68	—	—
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1876.....	19,943	73	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	1875.				
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	Ingående balans för skuld.....	46,847	77	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	Afkortningar.....	19,719	36	—	—
1875.					Utgifter.....	500,128	80	—	—
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	Afgångna remisser.....	1,490,140	31	—	—
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	Utgående balans för behållning.....	455,642	44	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	Summa	2,512,478	68	—	—
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1876.....	19,943	73	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	1875.				
1875.					Ingående balans för skuld.....	46,847	77	—	—
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	Afkortningar.....	19,719	36	—	—
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	Utgifter.....	500,128	80	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	Afgångna remisser.....	1,490,140	31	—	—
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	Utgående balans för behållning.....	455,642	44	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	Summa	2,512,478	68	—	—
1875.					I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1876.....	19,943	73	—	—
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	1875.				
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	Ingående balans för skuld.....	46,847	77	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	Afkortningar.....	19,719	36	—	—
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	Utgifter.....	500,128	80	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	Afgångna remisser.....	1,490,140	31	—	—
1875.					Utgående balans för behållning.....	455,642	44	—	—
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	Summa	2,512,478	68	—	—
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1876.....	19,943	73	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	1875.				
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	Ingående balans för skuld.....	46,847	77	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	Afkortningar.....	19,719	36	—	—
1875.					Utgifter.....	500,128	80	—	—
Ingående balans för behållning.....	374,437	91	—	—	Afgångna remisser.....	1,490,140	31	—	—
Inkomster.....	1,923,930	77	—	—	Utgående balans för behållning.....	455,642	44	—	—
Ankomna remisser.....	180,243	99	—	—	Summa	2,512,478	68	—	—
Utgående balans för skuld.....	33,866	01	—	—	I behålln. inräknade restantier ³⁰ / ₄ 1876.....	19,943	73	—	—
Summa	2,512,478	68	—	—	1875.				

Tab. N:o 13.

S P A R B A N K E R.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
År.	Sparbanker.	Delegare.			Delegarnes fond.				Sparbankens egen fond.		
		Tillkomne nya	Afgångne	Qvarstående vid årets slut.	Insatta belopp	Godtgjorda räntor	Uttagna belopp	Behållning vid årets slut.	Inkomster.	Förvaltningskostnader m. m.	Behållning vid årets slut.
		under året.			under året.						
	Antal.	Antal.			Kronor.				Kronor.		
1871	13	2,450	1,136	15,043	1,150,778	119,796	753,347	2,804,124	?	?	238,415
1872	13	3,108	1,619	16,495	1,276,802	143,866	949,013	3,275,778	38,766	16,678	260,503
1873	14	3,423	1,363	18,892	1,454,345	169,771	994,911	3,947,527	44,565	16,696	288,476
1874	14	3,876	2,182	20,586	1,352,996	196,896	1,144,566	4,352,854	48,709	22,487	314,696
1875	14	2,617	1,533	21,670	1,263,102	210,122	1,293,485	4,532,589	52,596	26,014	341,356

1.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
Klassifikation af sparbanksdelegarne efter deras innestående behållning vid årets slut.															
År.	I nedanstående antal sparbanker.	Under 10 Kronor.		10—50 Kronor.		50—100 Kronor.		100—500 Kronor.		500—1000 Kronor.		Öfver 1000 Kronor.		Summa.	
		Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.	Delegare.	Behållning.
		Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.
1871	¹⁾ 8	1,542	4,602	1,141	28,128	624	42,585	1,312	296,305	339	226,488	203	332,061	5,161	930,169
1872	¹⁾ 11	1,998	5,975	1,685	43,299	924	63,480	2,131	480,133	578	385,933	374	677,870	7,690	1,656,690
1873	¹⁾ 12	2,294	6,715	1,972	49,831	1,164	79,014	2,878	642,845	738	497,516	511	905,962	9,557	2,181,883
1874	¹⁾ 12	2,364	7,656	2,072	51,425	1,204	81,004	3,061	691,409	831	567,848	534	964,560	10,066	2,363,902
1875	14	6,099	18,392	4,602	116,662	2,336	165,021	5,872	1,393,402	1,776	1,222,033	985	1,617,079	21,670	4,532,589

¹⁾ Angående bristerna i klassifikationen, jfr de i Statistisk Tidskrift meddelade årsredogörelserna.

Tab. N:o 14.

F A T T I G V Å R D E N.

Tab. N:o 14.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.		
År.	Fattigvårds- samhällen			Antal fattighus.	Antal fattighjon, som erhållit full försörjning.									Antal af fattigvården understödde, som ej fått full för- sörjning.			F a t t i g v å r d e n s									
	med gemensam fattigvård.	med fattigvården rotvis delad.	antal rotar.		Äldre personer, vårdade				Barn, vårdade i och utom fattighus.		Summa.		Summa af båda könen.	m.	q.	Summa.	Inkomster. Kronor.								Summa ut- gifter i och för fattig- försörjning. Kronor.	
					i fattig- hus.		på annat sätt.		m.	q.	m.	q.					m.	q.	Efter fyrk eller be- villning.	Efter annan grund.	Ersättning.		Summa inkomster.			
					m.	q.	m.	q.													af stats- medel.	af annat fattig- vårds- samhälle.				
1871.....	16	17	131	18	31	38	288	439	594	596	913	1,073	1,986	1,067	1,721	2,788	4,911,80	12,442,40	105,104,84	10,736,34	505,77	813,19	134,514,34	122,784,13		
1872.....	15	18	137	18	21	36	261	399	560	505	842	940	1,782	1,039	1,721	2,760	4,804,09	12,830,14	95,782,98	9,624,03	641,96	1,192,43	124,875,63	115,454,22		
1873.....	17	16	112	18	57	67	222	336	548	479	827	882	1,709	935	1,593	2,528	5,508,84	13,496,68	92,214,98	11,500,28	664,69	486,60	123,872,07	117,472,06		
1874.....	17	16	112	18	64	80	231	335	487	415	782	830	1,612	887	1,634	2,521	5,835,88	13,867,89	93,688,56	10,529,73	1,131,66	649,22	125,702,94	115,223,41		
1875.....	16	17	114	18	66	83	241	333	486	412	793	831	1,624	902	1,621	2,523	5,951,27	14,269,20	91,444,15	12,718,29	1,151,13	460,25	125,994,29	116,903,25		
Landsbygden.																										
1871.....	3	—	—	3	169	159	15	14	191	172	375	345	720	177	812	989	17,575,00	4,977,50	17,640,91	—	11,000,00	3,054,51	54,247,92	59,545,95		
1872.....	3	—	—	3	163	154	15	17	201	162	379	333	712	147	838	985	18,836,55	4,768,25	23,260,64	—	10,500,00	6,126,34	63,491,78	60,722,14		
1873.....	3	—	—	3	162	143	9	8	169	156	340	307	647	118	806	924	20,350,19	4,755,75	27,699,05	—	8,140,98	2,398,25	63,344,22	60,939,86		
1874.....	3	—	—	3	119	115	6	10	139	135	264	260	524	115	616	731	21,541,28	4,789,75	27,796,83	—	7,601,15	3,574,82	65,303,83	62,059,15		
1875.....	3	—	—	3	154	135	11	10	146	140	311	285	596	178	784	962	21,461,07	4,912,00	31,217,22	—	7,777,33	3,059,34	68,426,96	66,386,81		
Städerna.																										
1871.....	19	17	131	21	200	197	303	453	785	768	1,288	1,418	2,706	1,244	2,533	3,777	22,486,80	17,419,90	122,745,75	10,736,34	11,505,77	3,867,70	188,762,26	182,330,08		
1872.....	18	18	137	21	184	190	276	416	761	667	1,221	1,273	2,494	1,186	2,559	3,745	23,640,64	17,598,39	119,043,62	9,624,03	11,141,96	7,318,77	188,367,41	176,176,36		
1873.....	20	16	112	21	219	210	231	344	717	635	1,167	1,189	2,356	1,053	2,399	3,452	25,859,03	18,252,43	119,914,03	11,500,28	8,805,67	2,884,85	187,216,29	178,411,92		
1874.....	20	16	112	21	183	195	237	345	626	550	1,046	1,090	2,136	1,002	2,250	3,252	27,377,16	18,657,64	121,485,39	10,529,73	8,732,81	4,224,04	191,006,77	177,282,56		
1875.....	19	17	114	21	220	221	252	343	632	552	1,104	1,116	2,220	1,080	2,405	3,485	27,412,34	19,181,20	122,661,37	12,718,29	8,928,46	3,519,59	194,421,25	183,290,06		
Hela länet.																										

Blekinge län.

Stockholm, 1877. P. A. Norstedt & Söner, Kongl. Boktryckare.